

Izbija vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1.—, lanske leto 2.—; me-
sečna naročnina Din 20.—, za tu-
jno 30.—. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 23. Telefon
uredništva 90-70, 90-69 in 90-71

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo.
Oglas po tarifi in dogovoru.
Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-88.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-00.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15 621.

Št. 81

Ljubljana, četrtek, dne 9. aprila 1931

Leto II.



Stotnik Stennes,
dosedanji voditelj ene skupine narodnih soci-
jalstov, h kateri pripada tudi Berlin; na nje-
govo mesto bi imel priti bivši nadporočnik
Schulz. Zaradi odstopa Stennesa z
njegovega voditeljskega mesta je prišlo med
nemškimi narodnimi socialisti do težkega
razdora.

Borba za novi tiskovni zakon v Grčiji

Atene, 8. aprila. AA. Zaradi ogorčene kampa-
nje, ki jo vodi grški tisk zoper novi načrt za-
kona o tisku, je predsednik vlade Venizelos
povabil šest direktorjev grških listov, ki so
javno priznali potrebo po reviziji tiskovnega za-
kona, naj ga pismeno opozore na one točke, ki
se po njihovem mišljenju protijo profesional-
nemu novinarstvu. Ko prejme njihov odgovor,
bo sklicana konferenca teh direktorjev z Veni-
zelosom, na kateri bosta zunanji minister Miha-
lakopulos in pravosodni minister Abram obja-
nila intencije vlade pri sprejetju teh reform.
Na podlagi izida konference se bo izdelal sku-
pen načrt novega zakona. Mimo drugega želi
vlada v novi zakon postaviti posebne odredbe o
izjemnih ukrepih zoper one liste, ki napadajo
vlado in šefe tujih držav, da se tako prepreči
diplomatski incidenti.

Nemški predlog Društvu narodov

Zeneva, 8. aprila. AA. Tajništvo Društva na-
rodov je objavilo noto nemške vlade o tem, da
bi naj Društvo narodov objavilo podrobne po-
datke o stanju oborožitve v posameznih državah
za predstoječo razorožitveno konferenco. Te po-
datke je treba urediti po enotnih obrazcih. O
tem vprašanju naj razpravlja prihodnja seja
Sveta Društva narodov. S tem bo omogočeno
primerjati položaj v posameznih državah in
staviti konkretne predloge.

Spopadi med muslimani in židi v Jeruzalemu

Jeruzalem, 8. aprila. AA. Ker so nastopili
skoro istočasno verski prazniki kristjanov, ži-
dov in muslimanov, je nastal položaj v Pale-
stini napet in spominja na stanje o priliki
predlaskih neredov. Na mnogih krajih so
bili manjši spopadi med muslimani in židi.
Trije židje so bili ubiti. Pokopali so jih ob
ogromni udeležbi prebivalstva. V Jeruzalemu
in v Haifi je redarstvo, pomnoženo z vojaštvom
zasedlo vsa prometna križišča. Angleške voja-
ške čete v Egiptu so v pripravljenosti. Po po-
trebi jih takoj prepeljejo z letali v Jeruzalem.

Jeruzalem, 8. aprila. AA. Policija je razpisala
veliko nagrado za izsleditev morilcev židov.
Zločinci so prekinili brzojavno zvezo, kar do-
kazuje, da je bil umor premišljen. Policija je
našla neke sledi in ni izključeno, da bodo
morilci v kratkem izsledeni.

Vesti, da je vlada zaprosila za vojaško pomoč
iz Egipta so neosnovane.

Mučenje političnih jetnikov v Rimu

Dunaj, 8. aprila. d. »Die Arbeiter Zeitung«
piše, da v rimskih policijskih zapornih mučijo
politične jetnike. Pod osebnim vodstvom načel-
nika politične policije sta bila pretepena libe-
ralna pisatelj iz Milana Vinciguerra in Rendi.
S palicami in z drugim orodjem so trpinčili tudi
druge intelektualce. Nekaterim Slovincem iz
Istre so zatikali bučke pod nohte na rokah in
nogah. V Rimu, kjer se z velikim pompom vrše
mednarodni kongresi drug za drugim in kjer
inozemskim udeležencem kongresov govore o
kulturni misli večnega mesta, se dogajajo stva-
ri kakor v srednjem veku.

Dogodki na Španskem

Madrid, 8. aprila. AA. Poročajo, da se bo
moral znani republikanski politik in učenjak
Unamuno zagovarjati zaradi razžalitve Veli-
čanstva. Unamuno je imel v nedeljo govor,
ki se je z njim hotel vrniti v politično življenje.
Policija ga je prekinila in mu odvzela rokopis.

Pariz, 8. aprila. AA. V zvezi z vestmi o sko-
rajšnjem odstopu španske vlade se je obrnil
dopisnik agencije Havas na zelo uglednega
člana vlade, ki je izjavil:

Vlada g. Anzarda je trdno odločena, da iz-
polni svojo mislijo, ker so volitve državi po-
trebne.

Trojni pomorski sporazum v resni nevarnosti

**Vzroki zastoja v končni redakciji pogodbe - Nesporazumljenja med Francijo in Italijo
so načelne narave - Pesimizem lašistovskega tiska**

London, 8. aprila. n. Zastoj v delu po-
morskih strokovnjakov in odgoditev njihove
konference sta dala povod sumnji, da
pomorski sporazum morda tudi v načelu
ni bil docela sprejet. Če bi ne bilo tako, bi
bili pomorski strokovnjaki prav gotovo
premagali vse formalne težave pri redak-
ciji sporazuma na lastno pest in brez po-
sebnih navodil svojih vlad. Pomorski spo-
razum je bilo treba spraviti v sklad s troj-
nim pomorskim paktom in washingtonsko
pogodbo, da bi ga na ta način mogli od-
biti tudi Amerika in Japonska, ne da bi
o tem odločala njuna parlamenta. Izgledalo
je že, da bo to docela tehnično vprašanje
v najkrajšem času rešeno, na enkrat pa so
odgodili zasedanje pomorskih strokovnja-
kov. Uradno so javili, da se pomorski
strokovnjaki sestanejo spet 14. aprila in da
bo tedaj vse urejeno in pripravljeno za de-
finitivno redakcijo teksta tega sporazuma.

Zagonetko sporazuma, ki je vsekakor
načelnega značaja, je rešila »Morning
Post« na ta-le način: Po povratku mini-
strov Hendersona in Aleksandra v London
so poudarjali, da jima je pariška in rimska
mislija uspela in da sta dosegla sporazum,
ki velja za Britanijo, Francijo in Italijo. Le
eno podrobnost so zastopniki prizadeti

držav prešli. Ta podrobnost je postala od-
ločilna, čeprav ji Henderson splošno ni
pripisoval večje važnosti. Za časa svojih
razgovorov v Parizu je namreč Henderson
pristal na francosko zahtevo, da bo Fran-
cija v zadnjih treh letih, ko bo sporazum
še veljal, (1933/36) smela prileti graditi
gotovo število ladij, s katerimi namerava
nadomestiti stare in obrabljene vojne lad-
je, ki bi jih konec leta 1936 izločila iz
francoske vojne mornarice. Nove vojne
ladje bi spustila v morje šele po letu
1936. Henderson je v Rimu podrobno po-
ročal zastopnikom italijanske vlade o svo-
jih pariških pogajanjih. To »malenkost« pa
je prezl, ker je mislil, da jo bo že kako
mogoče brez velikih težav vstaviti v tekst
sporazuma, in tako je ostala ta angleška
koncesija napram Franciji tajnost vse do
londonskega sestanka pomorskih strokov-
njakov.

Strokovnjaki niso bili pooblaščen, da
odločajo o takšni zadevi. Pokazalo se je,
da sporazum ni popoln. Po tej koncesiji bi
imela Francija zgraditi do leta 1936 poleg
drugih še 60 do 80.000 ton novih vojnih
ladij, s katerimi bi po letu 1936 nadome-
stila stare vojne ladje. Spričo tega so se
italijanskim tudi francoski strokovnjaki

povrnili za nekaj dni v svoje države, da
dobijo potrebna pooblastila. Toda italijan-
ska vlada ni hotela pritrditi te angleške
koncesije in tako je prišlo do zastoja za-
ključnih londonskih razgovorov.

Izgleda, da bo sedaj tem težje doseči
sporazum. Briand, ki je pred kratkim še
lahko z vednostjo francoskega parlamenta
dajal Italiji gotove koncesije, tega sedaj v
nobenem slučaju ne bi več mogel že zaradi
novega političnega momenta — nemško-
avstrijske carinske unije. Če bi bil Hen-
derson za časa svojega bivanja v Rimu go-
voril z zastopniki italijanske vlade tudi o
tem vprašanju, bi vsekakor prej dosegel
zadovoljivo rešitev, kakor pa jo bo, kot vse
kaže, na sestanku, ki je napovedan za 14.
aprila.

Rim, 8. aprila. n. »Giornale d' Italia«
naglašja, da je delo pomorskih strokovnja-
kov Londona zastalo in da bo težko pre-
mostiti nove ovire in nesoglasja, ki so na-
stala med francosko in italijansko tezo. Na-
povedani sestanek, ki bi se moral vršiti v
Villefranche sur Mer, se ne bo vršil. Od-
povedali so ga tudi že Francozi. List pravi,
da Italija v nobenem slučaju ni kriva tega
zastoja pri redakciji definitivnega britan-
sko-francosko-italijanskega sporazuma.

Sestanek državnikov v Londonu

**Sestanek je končno določen na 5. junija - Nejevolja v Nemčiji vsled odgoditve poseta
Tudi Briand pojde na sestanek**

Berlin, 8. aprila. d. Danes so se končali
na angleško iniciativno začeti razgovori
med Londonom in Berlinom o posetu nem-
škega državnega kancelarja dr. Brüninga
in državnega zunanjega ministra dr. ja
Curtiusa pri angleškem ministrskem pred-
sedniku. Angleška vlada je povabila nem-
ška državnik, naj prideta 5. junija v Che-
quers in ostaneta do 9. junija gosta angle-
ške vlade v Chequers-u in Londonu. Na-
meravan je intimen prijateljski razgovor
o vseh važnih vprašanjih, ki se tičejo obeh
držav. Sestanek, ki je bil prvotno zamiš-
ljen za 1. ali 2. teden meseca maja, se je
moral odložiti po Binkošti, ker so angle-
ški ministrski predsednik in več njegovih
tovarišev že drugače vezani in ker je kon-
ce drugega tedna v maju časovno prebli-
zu zasedanju evropskega odbora in zase-
danju sveta Društva narodov.

Berlin, 8. aprila. AA. Časopisje je zado-
voljno, da sta državni kancelar dr. Brü-
ning in zunanji minister dr. Curtius spreje-
la povabilo angleške vlade na sestanek v
Chequers. Gre za vljudnost angleške vlade,
ki bo rodila dobre sadove. Na sestanku
bodo razpravljali o občem političnem
položaju. V ospredju bo nameravana ca-
rinska pogodba med Avstrijo in Nemčijo.
Razgovor se bo sukal tudi okrog vprašanja
razorožitve in reparacij.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi,
da je treba poudariti dejstvo, da se je te-
mu povabilu odzval državni kancelar dr.
Brüning, ki se na zunanje-političnem pod-
ročju ne udeležuje. Iz tega je treba skle-
pati, da bo na tem sestanku prevladovala
prijateljska izmenjava misli o vprašanjih
sedanje Nemčije. List se pritožuje nad
francoskim časopisjem, ki za ta sestanek
ne kaže zadostnega razumevanja.

Berlin, 8. aprila. n. Vest, da je bil po-
set dr. Brüninga in dr. Curtiusa v Che-
quersu odgojen, je izzvala v Berlinu ve-
liko iznenadenje. V diplomatskih krogih v
splošnem izjavljajo, da je s tem situacija
postala čisto drugačna. Izgleda, da bo
Italija še pred tem sestankom na vsak na-
čin počakati na zaključke Sveta Društva
narodov o nemško-avstrijskem carinskem
sporazumu, pa tudi zaključke konference
za svetovno razorožitev. Ni tudi izključeno,
da gre tu za pariške vplive in nekateri tr-
de, da je Briand vložil svoj veto.

Pariz, 8. aprila. n. Briand je izdal danes
po službenih glasilih objaviti, da je pova-
bilo za London prejel osebno od Hender-
sona že meseca februarja, ko se je angle-
ški zunanji minister mudil v Parizu. »Petit
Parisien« pravi, da Briand ni posebno
naklonjen, da bi sodeloval pri razgovorih

v Chequersu, ker ne bi hotel, da bi bil
vezan pri razpravah v Društvu narodov.
Vendar pa je verjetno, da bo moral to po-
vabilo sprejeti. Sicer pa večina pariških
listov označuje Hendersonovo povabilo
nemškimi diplomatom kot absurdno in ne-
umestno. List »Ordre« pravi, da v megle-
nem londonskem ozračju, kjer naj bi se
sestali Angleži in Nemci, ne more priti do
praktičnih rezultatov, kajti ti razgovori ne
bi vezali nobene tretje stranke. Če pa gre-
do tja tudi zastopniki Francije, se utegne

pripetiti, da bi jih preglašovali zastopniki
Anglije, Nemčije in Italije. »Petit Parisien«
zahteva, da se vprašanje Panevrope
reši v treh letih, ker se bo Evropa sicer
sama izključila iz svetovne gospodarske
tekme. Evropski državniki morajo misliti
na to, da je treba zaščititi ta kontinent
kulture in da je treba poskrbeti za njego-
vih 10 milijonov brezposelnih delavcev.
Francija mora vedeti, da se je zaradi svo-
jega boljšega gospodarskega položaja v ne-
kem smislu izolirala.

Nemško - avstrijska pogodba in Madjarska

**»Carinska skupnost med Nemčijo, Avstrijo in Madjarsko, h kateri
bi pristopila tudi Italija«**

Budimpešta, 8. aprila. d. Finančni odbor
madjarske poslanske zbornice je danes za-
čel razpravo o državnem proračunu za leto
1931-32. — V teku debate se je poslanec
Ludvik Beck (izven strankarski opozicijo-
nec) bavil z zunanje-trgovskimi proble-
mi Madjarske in izjavil: Z državami okrog
Madjarske bi bilo treba skleniti take trgo-
vinske pogodbe, ki bi zagotovile prodajo
kmetijskih proizvodov, ne da bi bilo pri
tem treba doprinasati žrtve, ki bi ogrožale
življenske interese madjarske industrije.
Glede nemško-avstrijske carinske zveze je
dejal govornik, da Madjarska lahko mirno
čaka na nadaljni razvoj te stvari, kajti če
se ta zveza uresniči, potem bi se pri
vzhodu stremeli izvoz težko razvijal brez
Madjarske. Če pa bi hoteli na drugi strani
uresničiti tako zvezo proti volji vevselj,
potem bo zaradi ravnotežja brezposelnih
poklicana v življenje taka gospodarska
tvorba, ki bo tudi stremela za tem, da se
ji priključi Madjarska. Pri sedanjih trgo-
vinskih pogajanjih z Avstrijo bo treba
skrbno proučiti eventuelne koristi in ško-
do. Madjarska mora biti pripravljena na
vsako eventualnost in če bi pri nemških
državah ne dobila željenih garancij, potem
bi jih morala iskati pri Češkoslovaški.

Poslanec Schandel (vladna stranka),
voditelj madjarskih agrarcev, je izjavil:
Naj že pride do avstrijsko-madjarske ali
do avstrijsko-nemške carinske skupnosti,
ki bi ji pridružila morebiti tudi Italija,
vsaka rešitev bo za Madjarsko kmetijstvo
ugodna.

Trgovinski minister Bud je izjavil: Mad-
jarsko stališče more biti samo tako, da je
Madjarska pripravljena na vsako eventual-
nost. V zvezi s svojimi razgovori, ki jih je
pred kratkim imel v Rimu, je dejal mini-

ster dalje: Vlada išče novih poti in novih
metod, posebno v smeri, da se sklenejo
taki dogovori, ki bi z olajšanjem kredita,
na drugi strani pa s primernim znižanjem
železniških tarif, olajšali prodajo madjar-
skih kmetijskih pridelkov. Pogajanja v
tem oziru so že v teku in se nadaljujejo v
tem smislu, da se z zboljšanjem prometa
olajša blagovni promet med posameznimi
državami. O gospodarskih pogajanjih s po-
sameznimi državami, ki se sedaj vrše, se-
veda ne morem ničesar povedati. Vlada
pa si prizadeva najti rešitev, ki bi bila ta-
ko v interesu kmetijstva kot v interesu
industrije.

Zdravje angleškega kralja

London, 8. aprila. AA. Menijo, da se je kralj
prehladil, ko se je vozil iz Buckinghamške pa-
lače v Windsor. Peljal se je s kraljico, ko je
bril mrzel veter. Okno avta je bilo odprto.
Kralj je ostal snovi v sobi in je odpravil
državne posle. Iz Windsora poročajo uradno,
da se je kraljevo zdravstveno stanje lahko iz-
boljšalo.

Separatizem v Avstraliji

London, 8. aprila. AA. Velike finančne tež-
koče, s katerimi se mora boriti Avstralija, so
imela v državi Newsouthwales nepričakovane
posledice. Iz Sydneya poročajo, da je 150 dele-
gator iz države Newsouthales sklenilo na kon-
gresu v Maitlandu ustanoviti svojo državo. Sli-
čne avtonomistične težnje so se pojavile v okraju
Riverina.

Nov potres v Nikaragui

Newyork, 8. aprila. AA. Včeraj ob 15.15 so
zabeležili v Managui dve sekundi trajajoč po-
tres. Porušil je poslopja, ki so še ostala po
zadnjem potresu.

Kupujte domače blago!

Prav za prav se razume že samo po sebi, da bi morali kupovati predvsem domače blago. Kajti vsako doma izdelano blago daje zaslužka domačim ljudem in za domače blago izdan denar ostane doma in ustvarja nove vrednote. Napredek gospodarstva vsake dežele je zato naravnost odvisen od tega, če kupujejo ljudje predvsem domače blago ali ne, kajti obubožati mora dežela, ki venomer pošilja v tujino denar za tuje blago.

Načeloma tudi nikogar ni, ki ne bi priževal, da je treba predvsem kupovati domače blago. Sto in sto izgovorov pa najdejo ljudje, da to načelo prekršijo. Eni pravijo, da domače blago ni tako dobro kot tuje, drugi bi celo hoteli povedati, da je dražje od tujega, eni pa kar trde, da doma sploh ni nadomestila za tuje blago. Ne rečemo, da včasih ti izgovori niso upravičeni, toda še večkrat pa so brez vsake podlage. Zlasti pa ne veljajo ti izgovori za blago, ki se ga potrebuje vedno.

Naši obrtniki so bili večinoma dosti okoli po svetu in v tujini so spoznali vse skrivnosti svojega obrta. Mnogi so bili tudi zaposleni v tujih delavnicah kot strokovnjaki in sicer kot priznani in dobro plačani strokovnjaki. Ko pa so se vrnili v domovino, pa naj bi nakrat vse pozabili in baš sedaj, ko so se osamosvojili in ko so pričeli delati za svoj račun, A nekateri le še naprej mislijo, da je moral vsak naš obrtnik pasti na glavo, ko se je vrnil v domovino, ker drugače res ni mogoče razumeti mnenja nekaterih ljudi, da se dobe dobri izdelki le v tujini.

Še bolj smešni pa so oni ljudje, ki mislijo, da mora biti vsako tuje blago cenejše od domačega. Mirmo se lahko reče, da ti ljudje sploh ne poznajo življenja. Na Dunaju je n. pr. življenje neprimerno dražje kot v Jugoslaviji, vsled česar morajo imeti tudi vsi nastavljeni višje plače kot pri nas. A tudi javne dajatve so na Dunaju večje kot pri nas, kar mora zopet podražiti dunajsko blago. Vrh tega pa mora Dunaj skoraj vse sirovine uvažati, ker jih doma nima in tako mora vsak naš konsument dunajskega blaga plačevati dvakratno uvozno carino: avstrijsko in našo. Vseeno pa hočejo nekateri ljudje po sili dopovedati, da je domače blago dražje.

Priznavamo, da se tu pa tam v resnici pripeti, da je domače blago prekomerno drago. Toda to je le izjema in še ta izjema bi bila nemogoča, če bi naša javnost, skupno z našimi producenti z vso energijo nastopila proti onim, ki brez vzroka draže blago. Ključ: Kupujte domače blago! je pač razumeti tudi v tem smislu, da ne bo te propagande za domače blago nihče zlorabljal, ali pa bo javnost z njim obračunala.

Pa tudi če bi bilo domače blago za malenkost dražje, ni v tem še noben vzrok, da ne bi kupovali predvsem domače blago. Tudi tuje blago je imelo včasih višjo ceno. Ker pa se je kupovalo, se je njegova izdelava vedno bolj izpopolnjevala in postajala vedno cenejša. Blagu treba dati priliko, da se poceni in že zato treba kupovati predvsem domače blago. Povsod je bil storjen začetek v napredku narodnega gospodarstva s tem, da se je deželna polagoma osamosvojila od tujega blaga. Ko se je to doseglo, šele potem je prišel drugi korak, da je bilo domače blago v vsakem pogledu sposobno konkurence s tujim. Tako je šel povsod po svetu razvoj in tako mora biti tudi pri nas. Zato pa kupujte predvsem domače blago!

Če domačega blaga ni, potem je seveda treba kupovati tuje. S tem pa ni rečeno, da treba v poljubni meri kupovati tudi tuje luksuzno blago. Kar človek neobhodno ne potrebuje, tega tudi ni treba kupovati. Začetek gospodarskega napredka vsakega naroda se je vedno začel s tem, da so se ljudje odrekli kakšni ugodnosti, kakor pa da so kupovali tuje blago. Tudi pri nas se kupuje lažja dosti blaga, ki ga prav nič ne potrebujemo. Kaj je res takšna nesreča, če ne bi naši ljudje kupovali zgodnjega sadja in jedli zato par tednov kasneje le domače sadje! Narod, ki se ne more premagovati, tudi zmagati ne more. Tudi zato: kupujte le domače blago!

Ves naš gospodarski napredek je odvisen od tega, če se bomo gospodarsko osamosvojili. Zato pa bi bilo potrebno, da bi se izdelal točen seznam vseh vsakdanjih potrebščin, ki se izdelujejo doma in onih, ki se uvažajo iz tujine. Povsod bi se morala pričeti potem propaganda za domače blago, obenem pa ustanoviti tovarne in delavnice za vse ono blago, ki se mora pri-

Fašistovske demonstracije v tržaških cerkvah

Odpovedana velikonočna procesija v škednju — Motenje slovenske pridige v cerkvi sv. Jakoba

Trst, 8. aprila. v. Tržaški Slovenci so prestali žalostne velikonočne praznike. Besede, ki jih je goriški fašistovski konzul Avenanti spregovoril v svoji poslanici tik pred velikonočnimi prazniki, se niso izpolnile. V Trstu na veliko soboto ni vladal mir, ki ga je napovedal fašistovski oblastnik. Dva incidenta sta na različnih krajih razburila ne le slovensko, marveč tudi italijansko prebivalstvo tržaških predmestij.

Škedenjski župnik Josip Macarol je v soboto naprosil predsednika društva »Ferreia« Alifredia, naj pripelje društveno godbo k večerni procesiji. Alifredi je odgovoril, da se bo godba udeležila procesije le, če bo ta izrazito italijanskega značaja. Župnik je vedel, da je Alifredi fašist in da bi v slučaju, če bi se procesija ne izvršila po njegovi zahtevi, fašisti vsaki obred motili. Procesije, kakršno so hoteli fašisti, pa ni mogel prirediti, ker bi bila postala izraz političnega šovinizma in tako nasprotovala načelom cerkve. Kljub temu pa je upal, da bo mogoče vendarle z mirom opraviti ta velikonočni cerkveni obred. Ko pa je opazil, da so se proti večeru pričeli pred cerkvijo zbirati fašisti in je bilo ljudstvo, ki je v škednju še vedno po veliki večini slovensko, potisnjeno v stran, je procesijo odpovedal. Fašisti, ki

so se že pred napovedano uro vedli zelo arogantno in skoro nasilno, so, ko so videli, da procesije res ne bo, sami z godbo na čelu krenili po škednju in priredili fašistovski manifestacijski obhod.

Na veliki petek zvečer pa je bila pri Sv. Jakobu pridiga. Duhovnik Omerza, ki upravlja šentjakobsko župnijo kot namestnik bolnega župnika, je povabil svojega prijatelja Ukmarja, naj pride k Sv. Jakobu pridigati. Ukmar se je odzval, posebno še, ker je vedel, da se pri slovenskih pridigah in mašah pri Sv. Jakobu zbira na tisoče slovenskih vernikov. Tudi v petek zvečer se je zbralo toliko ljudi, da niso vsi našli prostora v prostorni cerkvi. G. Ukmar je pridigoval slovenski. Na enkrat pa je sredi pridige gruča fantalinov pod korom začela mrmrati in protestirati proti slovenski pridigi. Ljudje so se zgražali, pridigar pa je nadaljeval svojo prepoved po slovensko. Ker demonstracije niso hoteli odnehati, je moral poseči vmes komisar javne varnosti, ki je fantje prosil, naj se odstranijo, ker niso imeli pravice motiti cerkvenega obreda. Šele na njegovo ponovno zahtevo so demonstracije odšli in Ukmar je mogel potem v miru dokončati pridigo, ki so jo poslušali tisoči Slovencev od Sv. Jakoba, Marije Magdalene in Sv. Ane.

Kongres radikalno-demokratskih strank v Atenah

Pičlo zanimanje za zborovanje — Incident o vprašanju bolgarskih manjšin

Atene, 8. aprila. AA. Kongres radikalno-demokratskih strank, ki je zasedal dva dni in se danes konča pod predsedstvom bivšega ministra Papanastazija, ni zbudil posebnega zanimanja. Večina vprašanj, o katerih so razpravljali na tem kongresu, sploh niso zanimala, tako da javnost ne spremlja s posebno pozornostjo dela tega kongresa. Značilno je tudi to, da se kongresu ne udeležujejo večje osebnosti mednarodnega političnega sveta. Gotovo je to, da se ne more reči, da bi kongres imel

mednarodni značaj.

Zanimiva je bila samo polemika, ki je nastala o vprašanju bolgarskih manjšin in ki jo je izzval to pot bolgarski delegat Kalendarov. Njemu je takoj odgovoril Papanastaziu, da se mora to vprašanje manjšin sploh vzeti iz rok neodgovornih in nasilnih elementov in da se sme rešiti samo na miren način. Dalje je zbudil nekaj interesa incident med nemškimi in francoskim delegatom o vprašanju carinske uni-

Stanje poštnih hranilnic v zadnjem mesecu

Znatno napredovanje hranilnih vlog

Beograd, 8. aprila. AA. Pri poštni hranilnici je meseca marca štednja znatno napredovala. Prijavilo se je 6511 novih vlagateljev, tako da je pri Poštni hranilnici zdaj 144.842 vlog. Vsota vseh hranilnih vlog je marca narasla za 12 in pol milijona Din ter znaša konec meseca marca Din 244.607.335 80 Din.

V čerkovnem prometu je bilo otvorenih 141 novih računov, tako da je zdaj v Pošt-

ni hranilnici in njenih podružnicah skupno otvorenih 50.431 računov.

Promet po čerkovnih računih je meseca marca t. l. znašal 5.155.331.723 18 Din.

Stanje vlog po čerkovnem računu je konec meseca marca znašalo 847.216.656 65 Din, tako da so skupno vloge pri Poštni hranilnici konec meseca marca znašale eno milijardo 291 milijonov Din.

Pred predsedniškimi volitvami v Franciji

Pariz, 8. aprila. AA. 13. maja poteče službena doba predsednika francoske republike Doumergua. Po povratku iz Tunisa, se bo vrnil v elizejsko palačo, od kod pa bo krenil v svoj rojstni kraj, kjer se bo stalno nastanil.

Ker je Briand odklonil kandidaturu, je postal sedanjí predsednik senata Doumer najresnejši kandidat za predsedništvo francoske republike.

Titulescu v Bukarešti

Subotica, 8. aprila. I. Danes dopoldne je potoval skozi Subotico romunski poslanik in Londonu g. Titulescu v spremstvu romunskega trgovskega ministra Madgearuja. Med kratkim postankom v Subotici je dal Titulescu novinarjem nekaj izjav o cilju svojega potovanja v Bukarešto. V Bukarešto prispe jutri ob 6.45.

Revolucija na otoku Madeiri

London, 8. aprila. AA. Portugalska vlada je proglasila na otoku Madeira obredno stanje, ker je prevzela tamkaj junta 9 oseb vlado. Proti upornikom so bile poslone iz Lizbone čete in vodna letala.

London, 8. aprila. AA. Angleška kruzarka »London« je odplula iz Gibraltarskega Funchala na Madeiri, da zaščiti angleške interese pred izgredi in napadi od strani vatašev. Po poročilu iz Funchala je položaj na Madeiri resen. Uporniki se pripravljajo na hud odpor in se bodo borili do skrajnosti proti četam, ki so na potu iz Lizbone.

Novi vatikanski denar

Rim, 8. aprila. AA. V terek so izročili v promet prve vatikanske novce. Dovoljenje je izdal papež na velikonočni ponedeljek. Gre za zlatnike po 100 in 20 lir s papeževo sliko, za srebrnike po 20 in 5 lir in za niklast denar. Prve komade so pokupili kolektorji, po potrebi bodo naročene nove serije teh novcev.

četi izdelovati doma. Polno naših ljudi bi tako našlo dela, denar pa bi ostajal v deželi. Bili bi na poti, da postanemo bogat in v blagostanju živeti narod.

Pogoj bogastva pa je, da začnemo kupovati le domače blago in zato bo vsak, ki boče sebi dobro, tudi kupoval predvsem domače blago. Najprvo domače, potem tuje! V tem je izvir blagostanja.

Izvajanje zakona o davku na poslovni promet

Beograd, 8. aprila. AA. Ker finančne direkcije in inspektorati ne izvršujejo enako odredbe zakona o skupnem davku na poslovni promet po skrajšanem času radi poznih zahtev za pojasnila, je oddelek za davke ministrstva financ odredil, da se kot dan, ko začne teči rok za te prošnje, računa dan, ko je bila prijava predložena davčni oblasti.

Novi pravilnik o zdravnikih-volonterjih

Beograd, 8. aprila. AA. Minister za socijalno politiko in narodno zdravje je predpisal dodatek k členu 30 pravilnika o organizaciji in o notranjem delovanju v državnih bolnicah z dne 16. maja 1930.

Ta dodatek se nanaša na sprejemanje in na delo zdravnikov-volonterjev v državnih bolnicah. Po odredbi tega dodatka sme biti v državnih bolnicah in klinikah število volonterjev tolikšno, da pride od skupnega števila vseh zdravnikov in volonterjev po 1 zdravnik na 10 bolnikov. Volonterji se smejo sprejemati v bolnice samo na podlagi dovoljene izjave upravnika bolnice. Volonterji v porodnišnicah ne smejo vršiti operacij bolnic, pa tudi ne smejo za svoje delo sprejemati plačila. Volonterji po čl. 19 zakona o bolnicah nimajo pravice do nikakih prejemkov, nego morajo delati brezplačno. Tudi nimajo pravice do stanovanja ne hrane v bolnici, razen na dan dežurstva po režijski ceni. Volonterji ne smejo na svojih napisih glede privatne prakse pristaviti označke »bolniški zdravnik«. Volonterji smejo ostati v bolnici najdalje 4 leta in le v izjemnih primerih se na priporočilo šefa bolniškega oddelka in upravnika bolnice lahko ta doba podaljša.

Poset nemških industrijcev v Zagrebu

Zagreb, 8. aprila. k. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine javlja, da je prihod nemških industrijcev v Zagreb določen za 1. maj. Nemci ostanejo v Zagrebu do 3. maja in bodo stopili v direkten stik z našimi industrijci.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 8. aprila. d. Vreme bo pretežno solнечно, čez dan pa se bo nebo precej pooblačilo. Hladnejše, v zapostavljenih legah jutranji mraz.

Dr. Rožič Val.

Naša morska obala

Obala našega morja je jako členovita in razvita. Členovitost jadranske obale in njeno pripravnost za pomorski svetovni promet so podarjali v svojih geografskih spisih vsi geografi in oceanografi od Strabona naprej pa do danes. Navedimo samo nekatera dela: I. Jurak: Zemljepis Jugoslavije; F. Lukas: Geografija kraljevine Jugoslavije; I. Gattin: Brodarstvo in pomorski saobraćaj, Split 1923; K. Capuder: Naše pomorske luke (Split 1923); J. Bervaldi: Privredno značenje našeg primorja. A. Penck: Morphologie der Erdoberfläche, Stuttgart 1894. V zadnjem času je v »Geografskem Vestniku« l. 1925, ki ga izdaja »Geografsko društvo« na naši univerzi v Ljubljani, pisal o tem važnem vprašanju prof. dr. Ivo Rubić pod naslovom: Dužina obale, broj otokai luka države SHS.

Po Rubićevi študiji je naša obala, ki pričinja pri tvornici Lazarusa v sušaski luki in gre preko Rječine nizdolž Hrvatskega Primorja ter dalmatinskega in crnogorskog obrežja do reke Bojane, dolga v skupni izmeri 1563-720 km (ali 8443 morskih milj). Na posamezne dele odpa-dejo sledeće dolžine: Od Sušaka do Rječine = 1-220 km; obala Hrvatskega Primorja = 205-9 km; dalmatinska = 1319-6 km; crnogorska = 55-5 km, skupaj 1582-220 km; od te dolžine pripada k zadržanju, t. j. italijanskemu teritoriju 18-5 km, torej znaša dologat jugoslo-vanske obale točno 1563-729 km.

Členovitost naše obale se nam posebno po-kaže tedaj, ako jo primerjamo z rračno črto, ka-tera izmaha 550 km.

Se bolj značilno za našo obalo je veliko šte-vilo otokov, ki so kot plavajoče rase nanizani pred obalo. Za časa Avstrije je bilo od Grade-ža do Spiča 71 otokov, 641 otočićev, 409 morsk-ih grebenov in sik (Skoljev) ali ploč. Od vseh teh otokov je mirovni dogovor prisodil naši državi:

Plavnik in njegovo skupino, t. j. 1 otok, 5 oto-čićev in 11 grebenov odnosno ploč. Skupina Krk: 3 otoke, 4 otočića, 10 grebenov in sik; v Hrv. Primorju 1 otok in 4 grebenov; v Severni Dalmaciji (od Raba do rta Planke): 39 oto-kov, 358 otočićev, 156 grebenov in sik; v južni Dalmaciji (od rta Planke do Spiča): 18 otokov, 168 otočićev ter 45 grebenov in sik.

V celoti je v naši jugoslovanski posesti torej skupaj: 61 otokov, 540 otočićev in 381 grebenov in sik.

Od 61 otokov je 52 naseljenih. Dolžina otoč-nih obal pa znaša 3607-7 km ali 1948 morskih milj.

Jugoslovanska kopna in otočna obala je dolga torej 5171-4 km ali 2792-4 morskih milj.

Število morskih pristanišč (luk) je v Dalmaciji 329, v Hrvatskem Primorju 22, a na otoku Krku 10, torej skupaj 361. Od teh je odštetih luki Zadar in Lastovo (2), ki sta italijanski, ter pri-šleti 4 crnogorske.

Na naši jugoslovanski jadranski bali je to-rej skupaj 363 luk. Za razvoj našega pomorstva in pomorske or-ganizacije je ta pestra členovitost in obliko-vitost naše obale neprecenljive vrednosti in važnosti, kajti mi razvijemo lahko naše pomor-stvo do skrajnih maritimnih možnosti. Bog daj, da bi se to kmalu zgodilo, kar bo v največjo državno in nacionalno korist!

Visoko belgijsko odlikovanje predsednika vlade

Beograd, 8. aprila. AA. Predsednik ministrske-ga sveta in minister notranjih zadev armijski general Peter Živković je sprejel danes ob 12. belgijskega poslanika v Beogradu, kateri mu je pri tej priliki predal veliki križ reda kra-lja Leopolda, ki ga je z njim odlikoval bel-gijski kralj Albert.

Glasovanje za razpust pruskega deželne zboru

Berlin, 8. aprila. AA. V prvem dnevu ljud-skega glasovanja za razpust pruskega deželne zboru je bilo oddanih za razpust v vsej Pruski več 100.000 glasov. Desničarsko časopisje poziv-lje volilce, naj se pridružijo gibanju in vržejo sedanjo prusko vlado. Plebiscitna lista bo ostala razložena 14 dni. Da pride do ljudskega glos-ovanja, je treba pet milijonov podpisov.

Odklonjeni predlogi nemških desničarjev

Berlin, 8. aprila. d. Starešinski svet nemškega državnega zbora se je danes več ur bavil s predlogi narodnih socialistov, nemških nacio-naleev in komunistov, ki zahtevajo, da se takoj skliče državni zbor, ki naj bi se posvetil o-zadnji zaslišan naredbi državnega predsednika. Vsi predlogi so bili na koncu odklonjeni. Skli-čani pa bodo nekateri odbori, med njimi: tudi zunanji odbor, da bo razpravljaj o projekti-ni nemško-avstrijski carinski zvezi.

Nove zračne proge v Jugoslaviji

Zagreb, 8. aprila. k. Dne 16. aprila se otvori prva zračna zveza na progi Beograd-Skoplje-Solun. Dne 1. maja se otvori proga Beograd-Zagreb-Gradec-Dunaj. Tretja zveza bo šla iz Beograda preko Sarajeva do Podgorice. Zelo važna bo tudi proga, ki bo letos otvorena in ki bo spajala Zagreb ne samo s Sušakom, temveč tudi s Splitom. To je letošnji definitivni pro-gram. Proučevali pa bodo letos tudi načrt za uvedbo drugih notranjih linij, posebno za zvezo Slovenije z drugimi našimi mesti.

Pogreb Jugoslavana v Gibraltaru

London, 8. aprila. AA. Reuter poroča iz Gibraltarske: Tukaj so pokopali Jugoslavana, žrtve karambola med parnikom »Glorious« in »Tori-da«.

Mohorko je umoril tudi svojo mater?

Njegov pomočnik Ludvik Hriberski v rokah pravice - Dramatična aretacija v Avstriji - Sumljiv »alibi«

Maribor, 8. aprila.

Pri včerajšnjem zaslišanju je jelovski marilec Rudolf Mohorko že takoj spočetka trdil, da Dobajevih ni pobil sam, ampak da mu je pri tem pomagal tudi nekdo iz Avstrije. Imena svojega komplica sprva ni hotel izdati, naposled pa je le povedal, da je to nek Ludvik Hriberski, ki živi v Suleu pri Lučanih v Avstriji kot delavec pri viničarju Weingerlu. Tujakinja policija je takoj pregledala seznam zločincev in album njihovih slik in je kmalu našla med njimi tudi omenjenega Ludvika Hriberskega.

Odhod mariborskega policijskega uradnika v Lučane

Z osebnim popisom in sliko Ludvika Hriberskega v žepu se je zaradi tega odpravil včeraj popoldne okrajni policijski nadzornik Franjo Cajko z avtobusom do Sv. Jurija ob Pesnici in od tam dalje preko meje v avstrijske Lučane, kjer se je zglasil pri orožniškem poveljstvu ter zaprosil za pomoč pri zasledovanju in aretaciji zločincev. Avstrijske oblasti so organu naše policije uslužno pomagale in z njim je odšel v selo Sule, ki leži med Lučanami in našo mejo na severnem pobočju Kozjaka sam orožniški inšpektor Gutmayer. Vendar pa avstrijske oblasti niso poznale v Sule nobenega moškega, ki bi se pisal Hriberski, pri viničarju Weingerlu pa je bil znan samo delavec Franc Zumeč, ki je živel tam kot jugoslovanski vojaški begunec.

Izsleditev in aretacija zločincev

Počasi in previdno sta se nadzornik Cajko in orožniški poveljnik Gutmayer približala Weingerlovi viničariji in našla tam res dozdevnega Franca Zumeča, v katerem je Cajko takoj spoznal Ludvika Hriberskega. Gutmayer ga je poklical po imenu Zumeč, naka je zločinec reagiral in se približal, ko pa je opazil Cajka in ga spoznal, se je naglo okrenil in hotel pobegniti. Cajko je v tistem trenutku planil za njim in ga zgrabil, vendar pa bi se mu bil iztrgal, da ni prihitel na pomoč Gutmayer.

izdril sabljo in ga z dvema udarcema po glavi pobil na tla.

Po vsem tem je bilo takoj jasno, da je Franc Zumeč istoveten z iskanim Mohorkovim roparskim pomočnikom Ludvikom Hriberskim. Ker pa je bil Hriberski težje ranjen, so ga morali prenesti, odnosno prepeljati v Lučane.

Izpoved viničarke in zločinceve ljubice

Cajko in Gutmayer sta takoj po aretaciji Hriberskega zaslišala viničarko Weingerlovo, ki je bila tedaj doma. Ta je izpovedala, da ji nikdar ni bilo znano, da mladeniču ni ime Franc Zumeč, ampak Ludvik Hriberski. Pri njih je bil zaposlen več časa, včasih pa je odšel tudi drugam. V soboto, torej na predvečer strašnega zločina v Jelovcu, je Hriberski odšel ob 14. uri z doma in se je vrnil šele v nedeljo opoldne. Kje se je v tem času mudil, ji ni znano. Jasno je bilo tedaj, da se ta odsotnost docela ujema z izpovedjo Rudolfa Mohorka, ki je pri zaslišanju izjavil, da je šel po Hriberskega v Sule v soboto opoldne in da se je ta po umoru Dobajevih takoj zopet vrnil tja. Hriberski, ki se je med tem zavedel, se je odločno zanimal, da bi bil v kakršnikoli zvezi z umorom. Priznal je le, da Mohorka res pozna. V času odsotnosti od sobote na nedeljo, trdi, se je mudil pri svoji ljubici Stefaniji Kosovi v Suleu. Cajko in Gutmayer sta nato takoj zaslišala še omenjeno Kosovo, ki je res potrdila, da je Hriberski kritične noči pri njej prenočeval.

Njena izjava pa je zelo sumljiva in zdi se, da je bil Hriberski zaradi alibija že poprej z njo domenjen.

Kdo je Ludvik Hriberski?

Mohorkov pomočnik Ludvik Hriberski je bil rojen 14. aprila 1904. v Pregradi Cigrovu na Hrvaškem kot nezakonski sin Eve Hriberske, omožene Simonškove, ki je baje uslužbena pri nekem cirkusu. Mlada leta je preživel v Mari-

boru, kjer je bil že rano prijatelj Rudolfa Mohorka. Njegova vzgoja je bila skrajno slaba in je že kot deček postal tat. Njegova kriminalna razvidnica pri tujakinski policiji je vsa popisana z raznimi delikti, največ s tatvinami in vlomi. Zadnja leta se je zadrževal večinoma v Avstriji, ker se je ogibal naših oblasti tudi kot vojaški begunec. Po Mohorkovi izpovedi je Hriberski umoril dva člana Dobajev rodbine.

Prevoz Hriberskega v Gradec

piz Sulea so včeraj prenesli Ludvika Hriberskega v Lučane, od tam pa so ga z rešilnim avtom z močnim orožniškim spremstvom prepeljali uklenjenega v bolnico v Gradec, kjer se bo zdravil. Prvo zaslihanje zločincev je bilo že v Suleu, drugo v Lučanih, tretje pa v Gradcu, ki se danes še nadaljuje. Hriberski tudi še po zadnjih vesteh taji soudeležbo pri groznem umoru Dobajevih, vendar pa vse okoliščnosti pričajo, da je bila Mohorkova izpoved resnična in točna.

Mohorko je baje ubil tudi svojo mater

O priliki aretacije Ludvika Hriberskega v Suleu so tamkajšnje avstrijske varnostne oblasti izrazile mnenje, da je ženska, katere identitete doslej še ni bilo mogoče ugotoviti in katero so l. 1927. našli mrtvo na progi med Spiljem in Ernovcem v Avstriji, bila mati Rudolfa Mohorka. Obdukcija je tedaj ugotovila, da je ženska bila najbrže ubita in že mrtva položena na železniške tračnice, kjer jo je razmesaril še vlak. Pri njej niso našli nobenih osebnih podatkov, a po fiziognomiji, starosti in raznih drugih okoliščinah bi utegnila biti Mohorkova mati. Kdo jo je ubil, ni mogoče dognati, a verjetno je, da je postala žrtev lastnega sina. Preiskava se bo sedaj razširila tudi na ta misteriozni dogodek in mogoče bomo v kratkem morali pristeti Mohorkovim žrtvam še — njegovo mater.

Tragična nesreča

Fant nehoti težko ranil svoje dekle

Kranj, 8. aprila.

V Kranju se je danes popoldne zgodila težka nesreča. V tekstilni tovarni »Impeks« sta bila med mnogimi zaposleni tudi 19-letni tkalec Anton Sušnik iz Primskova pri Kranju in 19-letna delavka Minka Erženova iz Šutne pri Škofljoki. Med njima se je že pred mesecem dni in več razvilo ljubavno razmerje. Delavci in delavke, ki so vedeli za njune intimne odnose, so ju od časa do časa podražili.

Tako je bilo tudi danes. Minka je šla okrog 15-15 iz tkalnice po hodniku na žensko stranišče. Na drugi strani hodnika je bilo moško stranišče, iz katerega je prav tisti hip stopil njen fant. Ta jo je počakal. Med tem so ga delavci in delavke dražili, ter ga vsaj na videz precej razburili. Minka je medtem prišla iz stranišča. Da bi prestrašila njo in tovariše, je potegnil iz žepa samokres, 7 mm kalibra in ga nastavil proti Minki. Menil je, da ni nabasan. Ko pa je pritisnil ob petelina, se je samokres sprožil in Minka je strel zadel tik pod desnimi očesom. Vsi prisotni so bili zelo osupljeni, posebno še, ker so vedeli, da je bil fant vedno zelo mirna-ga značaja. Ko je nesrečnež opazil svoje dekle v krvi, se je razjokal.

Med tem pa so poklicali orožnika, ki je fanta prijel in ga zaslišal ter odvedel v mestne zapore. Težko ranjeno Minko sta manipulant Engelhorn in delavec Vidic odnesla v tovarniško pisarno. Poklicali so avtolaski, ki jo je odpeljal k zdravniku dr. Edvardu Globočniku. Dognal je, da je dekletu krogla obšla v glavi. Obvezal jo je za silo in nato z avtomobilom odpravil v ljubljansko bolnico.

Fanta pa so vse popoldne zasliševali orožniki. Izpovedal je, da dekleta v nobenem slučaju ni hotel raniti in da se mu je samokres sprožil, ko je bil razburjen in ne da bi bil to on sam hotel. Niti zavedal se ni, da je bil samokres nabit.

Sumljiv požar v Gradu pri Cerkljah

Požar, ki ga je zanetil najbrže posestnik same, vpepelil gospodarsko poslopje in cerkveni zvonik

Kranj, 8. aprila.

V noči od 5. na 6. april okrog pol 1. ure je izbruhnil v skednju posestnika Janeza Koprivnika v Gradu pri Cerkljah požar, ki je v kratkem vpepelil skedenj in drvarnico do tal. Pogorela je tudi krma, voz, plug, slamoreznica, 2 sani in nekaj orodja, kar je bilo vse na skednju. Koprivnik ceni škodo na 35.000 Din.

Ker se nahaja Koprivnikov skedenj tik ob podružni cerkvi v Gradu, se je takoj vnel tudi zvonik. Požar je uničil streho zvonika, dočim se je posrečilo gasilec, da so cerkev rešili. Pač pa je bila močno poškodovana z opeko krita streha cerkve, ker je skoro vsa opeka razbita. Na oknih pa so popokala vsa stekla. Škoda, ki jo je prizadejal požar cerkvi, za enkrat še ni točno ugotovljena, gotovo pa ni malenkostna. Precenili jo bodo šele strokovnjaki.

Požar so opazili takoj cerkljanski orožniki. Na pomoč so prihitela gasilna društva iz Cerklj, Zgornjega Brnika in Lahovč. Gasilci so omejili požar toliko, da so zavarovali pred ognjem cerkev in bližnja poslopja. Prva je opazila požar posestnikova hči Grlica Marija, ki je takoj zbudila domače in sosede.

Koprivnik je bil za skedenj zavarovan na 30.000 Din pri »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani, cerkev pa pri isti zavarovalnici samo za 500 Din. Za povzročitelje požara sumijo Koprivnika samega. Skedenj je bil v zelo slabem stanju in krit s slamo. Na to poslopje je bil Koprivnik najvišje zavarovan. Pes, ki je bil navadno privezan ob skednju, je to noč prosto tekal z drugimi vaškimi psi po vasi. Koprivnik je bil tudi v zadregi, ko so orožniki zahtevali od njega zavarovalno polo, ki jo je imel pripravljeno kar v predalu mize v veži, kamor se običajno ne spravljajo važne listine.

Krvav pretep

Rimske toplice, 7. aprila.

Včeraj na Velikonočni ponedeljek je bilo pri nas, pri podružnični cerkvi pri Mariji Lurdu veliko žegnanje, kamor ob tem dnevu prav radi prihajajo tudi rudarji iz Trbovelj in Hrašnika. Popoldne se je zbrala v hotelu »Stara postaja« večja družba domačih fantov, med njimi pa je bilo tudi nekaj fantov iz Hrašnika. Popoldne okrog 15. ure pa je prišlo med domačimi fanti in enim iz Hrašnika radi vinjenosti do prerekanja, ki je seveda rodilo še posledice. Domači fantje, med katerimi so bili tudi fantje z Senožeti: oba Seničeva, Mastakov in Lipovšek so napadli onega iz Hrašnika, vsled česar je ta potegnil iz žepa nož in se hotel z njim postaviti v bran. Družba desetih fantov pa je sedaj hipoma navalila nanj, ga zvelkala na cesto, kjer so ga pričeli obdelavati s pestmi in nogami, da je bil nesrečnež mahoma ves v krvi. Nož, katerega je ta potegnil, so mu sedaj izbili iz rok, ko so ga suvali in vlekli na prav surov način za lase po cesti. Nesrečnež, ki je bil sedaj ves oblit po glavi s krvjo, se je nato počasi zvel-

kel pokonec, ko je prihitel na pomoč in jih skušal pomiriti tukaj bivajoči železniški sprevodnik g. Kert. Končno pa je po tem sporu prišlo med tem še do spora med fanti, ki so se poprej borili proti enemu, kjer je eden izmed sodrugov potegnil zopet nož in ga zasadel Lipovškemu v levo ramo. Službojoča patrulja orožnikov je po nesrečnem naključju ravno pred dobre pol ure odšla z lice mesta pretepa, ter ni tako mogla pravočasno poseči vmes. Močno ranjena sta bila oni rudar iz Hrašnika in pa Lipovšek z Senožeti, vendar hujših posledic ni pričakovati. Vroče krvne posledice je posrečilo pozneje pobrati nože, s katerimi so se skušali in že tudi začeli, da ni preobilica zadržega alkohola rodila še žalostnejših posledic.

Čudimo se samo temu, da fantje kljub denarni krizi še vedno najdejo dovolj denarja za prekomerno pijančevanje, ki vedno rodi tako žalostne posledice, ne da bi minul takšen dan brez krvavih dogodkov.

Trbovlje

Velikonočni prazniki so potekali v naši dolini tiho in žalostno. Vseprisod se je opazala močna potrlost, ki jo povzroča obče pomanjkanje, kar je bilo zlasti ob praznikih posebno občutljivo. Ta depresija pa ni vladala le v delavskih, marveč tudi v trgovskih in obrtniških slojih. — Rudarska kriza ni prizanesla niti cerkvenim tradicijam, kajti letošnja velikonočna procesija se je vršila brez delavske godbe, menda letos prvič po dolgih desetletjih. Upajmo, da bo prihodnja Velikonoča boljša za prebivalstvo v rudarskih revirjih.

Uradne ure Narodne strokovne zveze. Kakor znano, je tukajšnja krajevna organizacija Narodne strokovne zveze nedavno prenesla svoj sedež v gostilno Forte na Vodah. Vodstvo je določilo uradne ure organizacije vsak dan od 16. do 18. ure. Funkcionarji strokovne organizacije bodo ob uradnih urah sprejemali člane. Pritožbe in prošnje članov ter popisi valj brezposelne člane organizacije v svrhu prijave za brezposelnostne podpore. Nečlani seveda nimajo ugodnosti, ki jih nudi Narodna strokovna organizacija svojemu članstvu.

Razglas občine. Rekrutni spisek za leto 1931. je izgotovljen ter je pri vojaškem oddelku občine Trbovlje občanom na vpogled. Pozivajo se stariši vpisanih mladeničev, rojenih leta 1911., da se zglasijo v navedeni pisarni ter pregledajo podatke v rekrutnem spisku o stanju svoje družine, da se morebitne napake še pravočasno popravijo.

Pri lenivosti črevesja, bolezni jeter in žolca, odebelelosti in protinu, katarju želodca in črevesja, obolenjih danke odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravna »Franz Josefova« voda izborna delovna-nje črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

471

Premnogo je bolezn, ki ogrožajo naše zdravje.



Na srečo pa se nekatere izmed njih lahko ozdravijo na zelo enostaven način. Čujte!

1. Pri protinu, ledvičnih kamenčkih in pesku trikrat dnevno po eno do tri čaše ogrete Radenske vode zdravilnega vreleca.

2. Pri kroničnem vnetju ledvic, hipertrofiji prostate, želodčnem in črevesnem katarju, Urethritis, Cystitis, Pyelitis in Fluor albus dnevno 3—6 kupic ogrete Radenske vode Kraljevega vreleca.

3. Pri katarju krljia in bronhijalnem katarju večkrat dnevno po eno čašo Radenske vode zdravilnega vreleca z vročim mlekom.

4. Pri Ikterus, zastajanju v jetrih in pri žolčnih kamenčkih dnevno 3—6 čaš Radenske vode s Karlsbadsko soljo.

5. Pri diabetes mellitus, vzvpenjenju arterij, golši in Basedovu pije se najbolje redno namesto druge Radenska voda, najmanj pa trikrat dnevno po eno čašo.

6. Pri želodčnih in črevesnih ranah dnevno tri čaše prekubane in zopet ohlajene Radenske vode zdravilnega vreleca.

857

Ouida:

Farnmor

Roman

42

»Marion St. Maur!«

Ozrla se je, premerila s pogledom poslanike, mini-stre in generale svojega obliža in se uverila, da ni nihče med njimi slišal teh besed in jih tudi nihče ni izgovoril. Ko pa se je razgledala po zunanjem krogu, je nenadoma uzrla obličje moža, ki ji je prisegel maščevanje, ki ji je pri zadnjem slovesu zaklical, da bi bila smrt zanjo premila kazen.

Stal je nekoliko bolj oddaljen od drugih, hladno obličje so obsevali plameni lestence, in njene ravnokar se smejoče ustnice so prebledele in zadrhte, ko ga je zagledala. Toda ta slabost je trajala samo hip; tako naglo jo je minila, da je kavlir ob njeni strani komaj nekaj opazil, nato pa je korakala dalje in mimo Farnmora. Ta se je pretvarjal, kakor da je ne pozna, toda njegove oči so jo presunjale, a na ustnih mu je ležal isti smehljaj kakor tedaj, ko je šel od nje, da kaznuje moža, o katerem je mislil, da ga je smrtno užalil.

Od tega trenutka dalje niso imeli zanjo uspehi in laskanja, ki jih je tistega večera žela, nobene privlačnosti več. Z grozo v srcu si je Marion Vavasour priznala, da se je njegovo maščevanje pričelo.

Pariška sezona se je začela zaradi te bleščeče svatbe prej kakor običajno in lady Vavasour je sedela v svoji loži v operi ter z dražestjo Španjolke nihala s pahljačo. Vdihavala je opojni duh velikega šopka tropskih cvetlic na svojih prsih, poslušajoč petje Kraufsove in udanostno mrmljanje svojih častilcev. Bila je videti tako ljubka in lepa, tako vzvišena in ponosna, kakor da ne pozna strahu pred neizbežno usodo, ki se ji morajo pokoriti vsa umrljiva bitja. In vendar jo je ravnokar popadla tista strašna groza, ki ji je pobelila ustne v palači Orleansov. In to zdaj, ko je mogla z enim smehljajem osrečiti knežje sinove. Zopet je slišala v svoji bližini:

»Marion St. Maur!«

In vendar je bilo to ime ono, ki ga je nosila preden se je poročila z markizom. Zakaj je torej prebledela?

»Kaj vam je, markiza? Ali vam je zrak preveč zatohel?« jo je vprašal sočutno d'Etoilles.

»To prihaja od duha v mojem šopku. Vzemite ga,« je odgovorila lady Vavasour in d'Etoilles ga je pograbil ter se ji zahvalil s slavospevom, kakor ji je znajo pač samo Parižani improvizirati. Toda njej ni bilo zdaj na tem ležeče, ampak se je vprašala v strahu: »Kdo je izgovoril te besede? On? Ne, ni mogoče! Tu ne more nihče tega vedeti!«

Ko so njene oči nemirno in nehoti begale po dvorani, je zagledala na nasprotni strani Farnmora in njegov hladni, kruti nasmešek, ki mu je lebdela na ustnih. Nekaj minut pred tem je sedel v sosedni loži, zdaj pa

je stal pred njo ter jo gledal mirno in ravnodušno kakor inkvizicijski sodnik svojo žrtev.

Marion Vavasour bi bila najrajši glasno zavpila ter zbežala iz opere, zakaj zdaj je vedela, da je bil Farnmorov glas, ki ji je zašepetal ime, katerega je nosila nekoč. Toda bila je predobra igralka, da bi se na ta način izdala. Zato se je z nadčloveškim naporom zatajevala, vztrajajoč na svojem mestu in poslušajoč melodijo pre-roka, dasi je v mešanici glasov zdaj pa zdaj zaslišala ime, ki jo je opominjalo, da je bila njena življenska tajna v njegovih rokah.

Šele po končani predstavi, ki je bila zanjo dolgo-trajna, kruta muka, je mogla sesti v svojo kočijo. Uničenih živcev in vsa tresoča se, se je naslonila na blazine in prvič v življenju je strahoma pomislila na posledice svojih zlodejstev, katere je Farnmor nameraval maščevati s počasno, preračunano in mučno kaznijo.

Lord Farnmor je ostal vso zimo v Parizu. V teku sezone, zlasti pa o bližajoči se spomladi so opazili — in to večidel ženske — da je bleščeča lepota lady Vavasourjeve na zatonu. Nekeč krasna ženska je bledela in venela. Odkar se je kot markiza Vavasour in Vaux pojavila v družbi, se je prvič zgodilo, da so se širile za njeno lepoto neugodne govorice. In dobro je vedela, da je bilo vse to posledica njenega zatajevanega strahu, ki ga svet sicer ni opazil, ki je pa njo neprestano glodal. Povedal ji je, da pozna njeno tajno in ta grozeča vest ji je počasi, toda gotovo sušila življenski mozeg.

Jz Dravske banovine

d Službeni list kr. banske uprave Dravske banovine št. 24. z dne 9. aprila 1931. ima sledečo vsebino: Uredba o zavarovanju obsojencev zoper neizpolnjevanje pri delu; Objave banske uprave o občinskih trošarinah, ki jih bodo pobirale občine v letu 1931.

d Predsedstvo Hubadove župe JPS je prejelo od ministrstva dvora zahvalo Nj. Vel. kralja za izraze vdčnosti in zvestobe z letne skupščine Hubadove župe v Ljubljani dne 8. marca t. l.

d Slovensko planinsko društvo naznanja, da bo občni zbor Osrednjega društva v nedeljo 26. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v dvorani Mešnega doma v Ljubljani, Bilanca in zapisniki občnih zborov so članstvu v pogled v društveni pisarni osem dni pred občnim zborom.

d Red za strokovne izpite. V ministrstvu za gradbe je določeno ta red za strokovne izpite: Za skupino arhitekture 15. do 18. april, hidro-tehnične 19. aprila, za mostove in armirani beton 20. in 21. aprila, za stroje 22. do 23. aprila, elektrotehnične 24. do 25. aprila, železnice 26. april in za ceste 27. do 29. april.

d Direktor cementarne Trboveljske premogokopne družbe, Trbovlje, g. dr. Wormser praznuje danes svojo 60-letnico. Pod njegovim 20-letnim vodstvom se je Cementarna povečala in preuredila v najmodernejšo podjetje te vrste v naši državi. G. dr. Wormser uživa radi svojih osebnih vrlin in velikega strokovnega znanja simpatije najširših krogov. Želimo mu še mnogo let srečnega življenja in uspešnega udejstvovanja!

d Podpiranje nezaposlenih rudarjev. Glede na težko brezposelnost v naših rudnikih in glede na ustanovitev fonda za podpiranje nezaposlenih rudarjev pri Glavni bratovski skladnici je predložila Delavska zbornica za Slovenijo temu fondu znesek Din 50.000.—. Zbornica se je obrnila tudi na druge organe s prošnjo, da bi ta fond čimprej podprli. Ker je treba, da se organizira podpirna akcija za nezaposlene rudarje preko enega samega zavoda, zbornica v bodoče sama ne bo reševala prošnje za podpore. Potrebno se nam zdi opozoriti ob tej priliki, da je sredstev, ki se bodo zbrala predvidoma za podpiranje rudarjev, zelo malo, medtem ko je nezaposlenih veliko, tako da se bodo morala aporabljati zbrana sredstva za podpiranje onih rodbin, ki so izgubile vsled nezaposlenosti vse dohodke in kritje potnih stroškov na kraje nove zaposlitve. Delavska zbornica za Slovenijo, Ljubljana.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izvršev. 398-1 d »Srečno?« V št. 77 smo priporočali našim rudarjem slovenski rudarski pozdrav Uspešno bilo!, ker rabijo nekateri še vedno nemški Glück auf! Temu ugovarja v 79. št. »Jugoslovanska« g. dr. Ivo Šorli, češ, naj ostane izraz »Srečno!«, ki je že upeljan, ker se Uspešno bilo! ni prijel. Dr. Ivo Šorli se moti! Pozdrav Uspešno bilo! je že zdavnaj upeljan, ker so ga rudarji sami zahtevali, čuteč že v predvojni dobi, da v slovensko rudarstvo Glück auf! več ne spada, poslovenjeni izrazi, s Srečnim vred, pa so ponesrečeni. »Srečno!« je splošno slovenski izraz, in rabijo ga zlasti na deželi ob slovesu. Ko grem iz hiše rečem: srečno! Ko se poslovim na kolodvoru, mi rečejo tovariši: srečno! Ta srečno ni z rudarskim življenjem in nikakoli zvezi in je toliko primeren za rudarja ko gre v rudnik, ko pride z dela ali iz službe, kakor za Bogom ali še bolj znani »adio!« Med narodom upeljana beseda naj ostanejo med narodom; specielnim namenom odločeni izrazi naj ostanejo v ozko odmerjenih mejah. In tak rudarski pozdrav je že desetletja stari Uspešno bilo!

Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 760,2, termometer 7,2, relativna vlaga 92%, mirno, oblačnost 10, dež (4,4 mm). V Mariboru je kazal barometer 760,4, termometer 6,8, relativna vlaga 90%, smer vetra SW, oblačnost 10, dež (2,3 mm). Drugod je bilo večinoma oblačno. Deževalo je tudi v Sarajevu (0,8 mm), v Skoplju (5,2 mm), v Kumboru (12,9 mm), v Splitu (0,3 mm), na Rabu (1,2 mm), na Visu (3,3 mm). Opazovanja ob 7. uri. Najvišja temperatura je bila v Mariboru 7,7, v Zagrebu 10,2, v Beogradu 14,6, Skoplju 17,8, v Splitu 16,4; najnižja temperatura je bila v Ljubljani 6,8, v Mariboru 5,4, v Zagrebu 7,9, v Beogradu 7,2, v Sarajevu 6,3, v Skoplju 1,4, v Kumboru 12,4, v Splitu 10,6, na Rabu 10,8, na Visu 6,2.

Ljubljana

Četrtek, 9. aprila 1931. Marija. Pravoslavni. 27. marca, Vel. četrtek.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski c. in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

■ Zbor Mokranjac iz Skoplja v Ljubljani. Kakor že javljeno pride v Ljubljano v ponedeljek 13. t. m. mešani zbor Mokranjac iz Skoplja. Zbor Mokranjac je bil ustanovljen po prevratu in je danes vodilni zbor naše južne Srbije. Turneje po državi se udeležijo 50 društvenih članov, in izvajajo na svojem koncertu v Ljubljani jugoslovanski program, sestavljen iz narodnih in umetnih zborov. Izmed Slovencev sta na programu Adamič in dr. Schwab, ostali komponisti pa pripadajo srbskemu delu našega naroda.

■ Reklamacijski odbor. Reklamacijski odbor v Ljubljani je sestavljen takole: 1. člani: 1. Gorjane Franc, trgovec v Kranju, 2. Koprivnikar Emil, mizarski mojster in posestnik v Litiji, 3. Bajič Fran, pomočnik finančnega direktorja v Ljubljani, 4. Mešek Ivan, davčni kontrolor v

Ljubljani, 5. Rajner Srečko, višji železniški uradnik v Rajhenburgu, 6. Kobler Ernest, višji davčni upravitelj v Ribnici, 7. Rojina Anton, industrijalec v Ljubljani, 8. Verlič Anton, veletrgovec v Ljubljani, 9. dr. Tomižek Fran, odvetnik v Ljubljani, 10. Hudovernik Aleksander, notar v Ljubljani, 11. dr. Rus Mavricij, zdravnik v Ljubljani, 12. Ing. Suklje Milan, pooblaščen inženjer v Ljubljani. 13. na mestniški: 1. Leskovic Fran, posestnik v Ljubljani, Florjanska ul., 2. Zupančič Leopold, gostilničar v Ljubljani, 3. Ditz Ivan, finančni svetnik v Ljubljani, 5. Sternad Rudolf, višji davčni upravitelj v Ljubljani, 6. Del Cott Gustav, okrajni glavar v pok. v Ljubljani, 7. Verbič Anton, trgovec v Ljubljani, 8. Rozman Ivan, čevljarški mojster v Ljubljani, 9. dr. Lovrenčič Ivan, advokat v Ljubljani, 10. dr. Kuhar Andrej, notar v Ljubljani, 11. dr. Dereani Ernest, zdravnik v Ljubljani, 12. Ing. Škof Rudolf, pooblaščen inženjer v Ljubljani — Vič.

■ Pevski zbor Glasbene Matice. Danes deljevala vaju, ob 18-15 ženski, ob 20. moški zbor.

■ Vse naše koncertno občinstvo, predvsem pa naše narodno žensko opozarjamo na klavirski koncert bolgarske pianistke gđe. Liliane Dobri-Hristov, ki se vrši v petek 10. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani.

■ Mestna ženska Ciril Metodova podružnica v Ljubljani priredi »dan bonbončkov« v soboto 11. aprila popoldne in v nedeljo 12. aprila dopoldne. — Gospe, gospodične in deklice bodo prodajale bonbončke in odkupne znake v korist C. M. družbe. Nabiralo se bode v nabiralnici. Želimo, ker ima prireditelj blag namen, da vsak po svoji moči daruje mal dar, domu na oltar!

■ Strokovno predavanje odveta g. Josipa Hacin danes v četrtek 9. aprila bode v »Zvezdi«. Družabni večer Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani bo danes v četrtek 9. aprila 1931. ob pol 9. uri zvečer v restavracijskih prostorih »Zvezde«. Na vrsto pride predavanje neposredne praktične važnosti za vsakogar, ki ima kupčijske posle. Predavanje bo o sledečem predmetu: »Kako sklepamo in izpolnjujemo pogodbe v navadnem kupčijem poslovanju?« O tem zanimivem predmetu izpregovori gospod dr. Josip Hacin, odvetnik v Ljubljani. Gospod predavatelj slovi za odličnega pravdnika ter bo kot vaje govornik in vešč praktik brezdvomno v vsakem pogledu umel zadovoljiti poslušalce. Vstop je brezplačen. Gostje so dobrodošli.

■ Odsek Zveze gospodinj se udeležuje prav navedeno. Od 14. do 18. maja t. l. priredi v veliki dvorani hotela Union razstavo novodobno gospodinjstvo, ki naj polkaže, kako se doseže z malimi naporji največji delovni uspeh. Na šentjakovski šoli prireja kuharski tečaj, ki se ga članice z zanimanjem udeležujejo. Ker se priglašajo še nove gospodinjke, ki bi se rade izpopolnile v kuhanju, otvori Zveza še en tečaj. Kuhalo se bo po dogovoru s priglasenkami: ali bo tečaj za začetnice ali za posebna jedila. — Razen tega priredi Zveza gospodinj tudi tečaj za pravilno likanje in zlaganje perila. Za oba tečaja se je priglasiti v četrtek 9. t. m. od 4. do 6. popoldne v Splošnem žen. društvu, Rimska cesta 9.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli so Elizabeta Kalan, roj. Jesenovec, 83 let stara, mestna uboga, Japljeva ul. 2; Emilija Lesjak, roj. Pipal, 54 let stara, vdova pošt. ravnateljca, Resljeva c. 24; Jakob Oblak, 84 let star, zasebnik, Vidovdanska c. 9; Jožef Borštnar, roj. Vovk, 69 let stara, zasebnik, Vidovdanska c. 9. Naj počivajo v miru. Žalujotim sožalje!

■ Iz bolnice. Za praznike se je zgodilo precejšnje število nesreč in nezgod, ki prihajajo sedaj na dan. Ljubljanska bolnica je polna raznih poškodovancev, ki so dobili poškodbe po nesreči ali pri kakem pretepu. Brat in sestra Franc in Malka Z. sta tako hudo pretepla tesarjevo ženo Marieto Krajnik iz Zaloge, da je dobila precej težke poškodbe. — Muštarju Jožetu je na Vel. ponedeljek odpovedala zavora na kolesu, ko se je vozil po klanec in je tako nesrečno padel, da si je zlomil desno roko. — Otroke ni same puščali na cesti. Na Vel. nedeljo je povozil mesarski pomočnik Josip F. petletno hčerko posestnika Alojzija Kadunc. Ubožica si je zlomila desno nogo. — Zidarski pomočnik Kozole Ludvik iz Trstenika, obč. St. Rupert je sedel na Vel. nedeljo v gostilni pri Vidmarju na Straži. V gostilno je prišel nekdo s krivcem na klobuku in ga je prišel Kozole zaradi tega zbadati. Nastal je splošen prepir, iz tega pretepa, med katerim je nekdo udaril Ludvika s polenom po glavi. — Povsem nepojasnjena nesreča se je zgodila na hodniku tovarne Impex v Kranju. V sredo popoldne je šla po hodniku tovarniška delavka Eržen Minka in je srečala pri stranišču delavca Antona Sušnika. Ta je nenadoma potegnil iz žepa samokres in oddal nanjo brez vsakega poviada strel v glavo. Težko poškodovano so prepeljali v bolnico. — Hudo se je opekla 3letna hčerka posestnika v Brezovici Marija Stojer, ki je je sukala okoli ognjišča, kjer so kuhali jed za prašiče. Vnela se ji je obleka in je dobila hude opekline po telesu.

■ Odnesele aktovko s tisočaki. V noči na torek je neki uzmovič vplnil v trgovino Ivana Sedlarja v Linhartovi ulici št. 4 ter vkradel 1 aktovko, v kateri se je nahajalo gotovine 2400 Din. Storičcu so policijski organi na sledu.

■ Dalmatinski krošnjari. Nekateri dalmatinski krošnjari so se čez praznike požurili ter pridno krošnjarili po hišah in ljubljanskih gostilnah, da si je to v Ljubljani sploh, sicer pa med nedeljskim počitkom povsod prepovedano.

Nekaj teh nadležnežev je policija ustavila in jim pobrala njihove krošnjarske torbe ter jih izročila mestnemu načelnstvu v postopanje radi prestopka po krošnjarskem patentu.

■ Tatvina v gledališču. V zadnjih dneh je neznan storilec na zaodrišču opernega gledališča iz projektorja ukradel 2 visokovratni žarnice v vrednosti okoli 3000 Din.

Celje

* Dar Nj. Vel. kraljice. Kolu jugoslovanskih sester v Celju je Nj. Vel. kraljica Marija blagovolila nakloniti 5000 dinarjev.

* Seja mestne občinske uprave bo v ponedeljek 13. t. m. ob 18. v posvetovalnici.

* Primorski večer. Podružnica »Soček« v Celju priredi v soboto 11. t. m. ob 20. v gornjih prostorih Narodnega doma primorski večer z bogatim sporedom in plesom. Vse narodno občinstvo je vabljeno.

* Opozorilo gostilničarjem. Sresko načelstvo razglašja, da bodo v prihodnjih dneh vpoklicani rekruti ter da je gostilničarjem in prodajalcem alkoholnih pijač strogo prepovedano v času od 15. aprila opoldan do 19. aprila opoldan dajati rekrutom in njihovim spremljevalcem alkoholne pijače.

* Tuji v marcu. Pretekli mesec je obiskalo Celje 933 tujcev s 1037 prenočninami. Po državni pripadnosti je bilo 727 Jugoslovancev, 108 Avstrijcev, 32 Čehoslovancev, 26 Nemcev, 11 Italijanov, 9 Madžarov, 8 Rusov, 4 Poljaki, 3 Francozi, 2 Američani, 2 Kitajci in 1 Bolgar; po poklicu je bilo 317 trgovskih potnikov, 166 delavcev, 63 dijakov, 56 uradnikov, 31 obrtnikov, 12 zdravnikov, 9 advokatov, 9 industrijev, 270 pa jih je bilo brez poklica.

* Borza dela v Celju išče 6 hlapcev h konjem, 4 hlapce h govedu, 2 kravarja-svitarja, 2 kočijaža, 1 viničarja, 1 sadjarja, 3 poljske delavce, 1 mizarja, 1 kolarja, 3 sodarje, 2 predilca in kodralca žime, 1 krojača, 1 brivca za Split, 2 čevljarja, 1 raznašalec kruha, 1 sladoledarja, 1 hišnega hlapca, 8 navadnih delavcev, 2 mizarska ter po 1 kovaškega, sodarskega, pekoveškega, brivskega vajenca; 38 kmetijskih dekel, 3 poljske delavke, 1 hotelsko kuharico, 1 gostilniško kuharico, 3 kuhinjske služkinje, 1 hotelsko sobarico, 1 perico, 2 natakarice, 1 lovniško delavko, 5 kuharice, 21 služkinj ter 1 šiviljsko vajenico.

* Koebekov dom na Korosici bo tudi prihodnji teden odprt in oskrbovan, če se do nedelje prijavi zadostno število smučarjev, ki bi po nekaj dni ostali.

* Velikonočno streljanje zahtevalo svoje žrtve. Pri velikonočnem streljanju je eksplodiral 21-letnemu posestnikovemu sinu Pušniku Francu v Jelesah v bližini Dobja pri Planini dinamični vžigalnik v levo in mu je razmesaril. — 17-letni Stančič Avgust s Huma na Sotli, steklar v Straži pri Rogateu, si je pri velikonočnem streljanju s pištolo ustrelil v levo in si težko poškodoval roko v zapestju. Oba ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnico.

* Nezgoda. 21-letni posestnikov sin Kovač Anton iz Loč pri Konjicah se je pred dnevi vseskal s sekiro v levi kazalec. Ker se je v rani pojavilo zastrupljenje, je moral v celjsko bolnico.

* Izgube in najdbe. V mestu je bilo izgubljeno: ženski prdepasnik iz črnega kloba, ženski lornjon, obrobjen s črno roževino, vreden 130 Din ter 6 bankovcev po 10 Din. Najditelji naj oddajo stvari na policiji. — K posestniku Ograjensku Martinu v Veliki Pirešici št. 13 se je zatekla kakih 12 mesecev stara lovska psica, pepelnate barve. Dobi se pri posestniku.

Maribor

m Vse gg. upravitelje osnovnih in mesečnih šol na ozemlju bivše mariborske oblasti, ki še niso doposlala izpolnjenih formularjev poročil o prireditvi na svoji šoli tekom »Tedna narodnega zdravja«, naj to nemudoma store v dopisnih jim frankiranih zavetih, ker moramo statistiko predložiti na merodajnih mestih. Prosimo, da store to sigurno najkasneje do 15. aprila t. l. — Vodstvo Zveze kulturnih društev v Mariboru.

m Red bogoslužja za pravoslavni Uskrs. Za pravoslavno vseljanje bodo v pravoslavni kapeli v Mariboru sledeči obredi: na veliki četrtek ob 18. uri bedenje, čitanje 12 evangelijev; na veliki petek ob 16-30 večernje s polaganjem plaštanice; na veliko soboto ob 16-30 večernje; na nedeljo (Uskrs) ob 4. uri zjutraj jutrenje in takoj po kratkem presledku liturgija; na velikonočni ponedeljek ob 9-30 liturgija.

m K baletnemu večeru Gruntove. Na baletnem večeru ruske plesalke Ksenije Gruntove v Narodnem gledališču dne 15. t. m. bo nastopil tudi vrhak beogradskega baletnega zbora g. Anatolij Zukovskij.

m Koncert tria Brandlove. Koncert tria g. Brandlove bo v našem gledališču v soboto, dne 18. t. m. Trio bo nastopil s popolnoma novim sporedom.

m »Začarana zabava«. Tako je naslov pravilne igre, ki se bo kot druga otroška predstava v tej sezoni vprizorila v našem gledališču. Igro, katere se bo predstavljala s plesom, petjem in godbo, je napisal hrvaški pisatelj Stjepan Širola, glasbo pa ji je zložil dr. B. Širola. Premiera bo v kratkem. Režira Hinko Tomašič.

Nova trgovina L. Lesjak, Gosposka ul. 11 nudi po najnižji dnevni ceni stalno svežo praženo kavo, čaj, mast, riž, olje, moko in vsa druga živila.

m Protestno zborovanje čevljarjev. V torek zvečer so v hotelu »Halbwilde« zborovali mariborski čevljarji, katerim so se pridružili tudi stanovski zastopniki iz Celja, Konjice, Ljutomer, Ormoža, Pluja in Slovenske Bistrice, zboru pa sta prisostvovala tudi tajnik zbornice za TOI dr. Pretnar in obrtno-zadružni inspektor Založnik. Čevljarji so protestirali proti ustanovitvi popravilnice trdnice Bata. Včeraj se je v tej zadevi zglašila posebna deputacija čevljarjev pri mestnem županu.

m O položaju tekstilne industrije v Jugoslaviji bo priredila mariborska Jugoslav.-českoslov. Liga predavanje v petek dne 10. aprila ob 20. uri v klubski sobi hotela »Orel«. Govoril bo o tem, zlasti za Mariborčane zanimivem predmetu, ki je aktualen prav sedaj z ozirom

na sklenjeno trgovsko pogodbo s Češkoslovsko, znani gospodarski strokovnjak gosp. Filip Urahtnik, tajnik Delavske zbornice v Ljubljani. Vstop je vsakomur prost in so vabljeni vsi, ki se zanimajo za javna vprašanja, zlasti pa za naše narodno gospodarsko stanje ob meji. Začetek točno ob 20. uri. Vhod iz velike dvorane.

m Koncert Pavle in Majde Lovšetove. Kakor smo že poročali, bosta v petek, dne 10. t. m. v veliki kazinski dvorani nastopili koncertna pevka ga. Pavla Lovšetova iz Ljubljane in njena hčerka Majda. Poleg ljubljanskega sporeda bo ga. Lovšetova zapela tudi Osterčevo »Morsko pesem«. Vstopnice se že dobe.

m Koncert baritonista Balabana. V ponedeljek, dne 13. t. m. bo nastopil v veliki kazinski dvorani prvi baritonist graške opere Aleksander Balabanov, ki je v Mariboru že dobro znan izza gostovanja v tukajšnjem gledališču. Vstopnice se dobe od danes dalje na običajnih mestih.

m Prva letošnja dirka »Poštelec«. Kolesarsko društvo »Poštelec« v Radvanju bo priredilo v nedeljo, dne 12. t. m. prvo letošnje kolesarsko dirko. Start bo ob 14. uri pri gostilni Hoste v Spodnjem Radvanju. Dirkalno se bo do Slovenske Bistrice in nazaj. Po dirki bo razdelitev daril in veselica.

m Dramska prireditelj »Krekove mladine«. »Krekova mladina« v Dariboru bo vprizorila v nedeljo, dne 12. t. m. ob 20. uri v dvorani Zadrudne gospodarske banke Petrovičeve dramo »Duše«. Drama je verna slika kmečkega življenja; v močni oderski sili nam prikazuje spor v družini, ki vodi do katastrofe. Pred vprizoritvijo bo predavanje: »Zakaj silijo kmečki fantje in dekleta v mesto. Igra se bo vprizorila tudi po deželi.

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje!« 985

m Zborovanje Kmetijske podružnice za Maribor in okolico. Kmetijska podružnica za Maribor in okolico bo zborovala v nedeljo, dne 12. t. m. v učni sobi vinarske in sadjarjske šole. Ob tej priliki bo g. prof. Franjo Vojsk predaval o trsnicarstvu in cepljenju tri strokovnjak g. Bregant pa bo praktično pokazal načine pravičnega cepljenja. Začetek zborovanja bo ob 9. uri dopoldne. Vabi se posebno mladina.

m »Radikalna kura« na Pobrežju. Pobreški dijak bo vprizoril v nedeljo, dne 12. t. m. ob 19. uri pod okriljem Sokola in »Zarjec« spevoigr »Radikalna kura«. Vstopnice se dobe pri br. Renčlju.

m Smrtna kosa. V Rogateu je v 82. letu starosti umrl posestnik Franjo Trafenik, oče mariborskega restavraterja in kavarnarja Frančka Trafenika. Pokopali so ga včeraj. V terek pa je v Mariboru umrl 17-letni učiteljiskni Celestin Hauptman, ki ga bodo pokpali jutri ob 15-30.

m Trg v sredo. Včerajšnji trg je bil radi deževnega vremena bolj slabo in le srednje obiskan. Bil so na trgu samo 3 vozovi krompirja in čebule, 2 voza lesnih in lončevinskih izdelkov in le krog 300 glav perutnine. Sena je bilo 12 voz, ovave 2, slame 1. Cene so po praznikih in vsled slabega vremena splošno padle. Seno je stalo 85 do 110 Din, ovava 95 do 120, slama pa 60 do 100 Din 100 kilogramov.

m Nalezljive bolezni v Mariboru. V času od 1. do 7. aprila sta v Mariboru obboleli samo dve osebi za nalezljivimi boleznimi, in sicer ena za škrlatinko in ena za šonom. Umrli ni nihče.

m 8 sejna za prašiče. Na zadnjem sejni za prašiče je bilo samo 55 živali. Prodajali so se 7 do 9 tednov stari po 100 do 130 Din, 3 do 4 mesece stari 300 do 350 Din, 5 do 7 mesecev stari 450 do 500 Din, 8 do 10 mesecev 550 do 600 Din. Meso je stalo: kg žive teže 8 do 9 Din, mrtve 11 do 12 Din. Prodanih je bilo 37.

m Padec s podstrešja. V terek je padel s podstrešja Avgust Pečenik in si zlomil levo roko ter nalomil več reber. Prvo pomoč mu je nudil rešilni oddelek, ki ga je tudi prepeljal v bolnico.

m Nesreča pri velikonočnem streljanju. V Ranci pri Pesnici je pri velikonočnem streljanju možnar tako ožgal 29letnega Rudolfa Lenarta po glavi in po rokah, da je moral v mariborsko bolnico.

m Nezgoda pri delu. Včeraj zjutraj je 17-letnemu, v Slovenski ulici 24 stanujočemu trgovskemu vajencu Andreju Koglerju padel sod na levo roko in mu odtrgal del mezinca. Prvo pomoč mu je nudil rešilni oddelek.

m Napad v St. Ilji. V bližini St. Ilje v Slovenskih gorah so na velikonočni ponedeljek ponoči domači fantje napadli posestniškega sina Alojzija Slaniča in ga tako pretepli, da so mu zlomili levo roko in z noži prizadejali več ran po telesu. Slaniča so potem pripeljali v tukajšnje bolnico, napadalec pa aretrali. Pri včerajšnjem zaslišanju so zaprti fantje povedali, da so se zmotili in da so hoteli napasti nekoga drugega.

m Aretacije. V terek je bil v Mariboru aretiran samo Franc A. in sicer radi potepušstva. Franc B. pa se je sam zgasil na policiji in zaprosil za odgon v domačo občino.

m Tatvina dveh koles. Iz veže gostilne Julija Vernika na Tržaški cesti je neznanec v noči od ponedeljka na torek ukradel dve kolesi znamke »Waffenrade«, prvo, vredno 1500 Din, je bilo last gostilničarja, drugo vredno 700 do 800 Din pa mehanika Draga Trabija. Tat je prišel čez zid na dvorišče in v vežo, ter je po isti poti odnesel tudi obe kolesi.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Četrtek, 9. aprila: »Življenje je lepoc. Red A. Petek, 10. aprila: Zaprt.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Četrtek, 9. »Luizac. Red C. Petek, 10. aprila: Zaprt.

MARIBORSKO NARODNO GLEDALIŠČE.

Četrtek, 9. aprila ob 20. uri: »Cirkuška prim-cesca«, ab. B.

Hribar obsojen na 10 let robije

Celodnevna razprava proti ihanskemu »kralju na Betajnovi« - Ivani Kavkovi, katero je hotel umoriti, mora plačati nad 62.000 Din

Ljubljana, 8. aprila.

Danes ob 8.30 se je pričela pred nabito polno dvorano obravnava proti samskemu posestniku Ivanu Hribarju iz Goričice pri Ihanu, rojenemu leta 1890 v Ihanu. Obravnava je prisostvovala zlasti mnogo Domžalčanov med njimi tudi domači župnik Kepec. Zanimanje domačinov za potek obravnave je bilo tako veliko radi tega, ker je bil obdolženec bajtarjev sin, ki je bil po vojni še brez premoženja, a si ga je znal v kratkem toliko pridobiti, da velja sedaj za bogataša. Pridobil si je Hribar svoje veliko premoženje z gostilno, trgovino z mešanin blagom in špiritom, za kar pa ni imel obrtnih pravic in je bil v zadnjih letih 14 krat kaznovan. Vlagal je vedno znova rekurze in tako so se te afere vlekly v nedogled. Hribar je bil do zadnjega časa strasten političen strankar in je imel ljubavna razmerja s številnimi ženskami.

Obdolženec je srednje velike, suhe postave, navzgor počesanih las, kratkih brk in nosi čipalnik. Obleden je v zeleno, zmečkano, karirasto obleko, govori s tihim, mestoma komaj slišnim glasom, in dela vtis vaškega inteligenta.

Senatu je predsedoval nadsvetnik Mladič, sosodnika sta bila gg. Avsec in Müller, državno tožilstvo je zastopal Branko Goslar, obtoženca dr. Fran Novak, zasebno udeleženko pa dr. Krivic kot namestnik dr. Zvolja iz Kamnika.

Po uvodnih formalnostih je prebral državni tožilec naslednjo obtožnico:

Obtožnica

Obdolženec je imel že sedem let znanje s 35-letno Ivanko Kavko. Pred petimi leti sta začela ljubavno razmerje, a se kmalu nato sprla, ker je Kavkova uvidela, da jo obdolženec le vara, saj je imel razmerja tudi z drugimi deklety.

Ta razdor med obema je trajal skoraj dve leti, nakar sta se lanske poletje zopet sprijaznila, kar ni ostalo brez posledic.

Svojo nosečnost je sporočila obdolžencu, ki pa sprva njenim zatrjevanjem ni verjel. Ko pa je Kavkova obdolžencu to vest tudi pismeno sporočila in mu potem še ustno znova zatrjevala, da je v resnici noseča, je uvidel, da je v zagati in jo je začel nagovarjati, naj bi odpravila svoj telesni plod.

Kavkova obdolženca ni ubogala, temveč se je v sporazumu z njim 21. septembra odpeljala v Ljubljano k primariju dr. Zalokarju, da bi od njega zvedela, če je resnično noseča. Dogovorila se je z obdolžencem, da se tega dne ob 18. uri setaneta v gozdičku pri Ihanu, kar se je tudi zgodilo.

Kavkova je obdolžencu ob tej priliki povedala, da je zdravnik dr. Zalokar ugotovil njeno nosečnost, nakar jo je obdolženec speljal bolj v samoto, jo začel poljubovati in nagovarjati. Kavkova se mu je res zopet udala, nakar je obdolženec vzel v roke ostro rezilo, verjetno britev, in z njo nedolžno žrtev strašno razmesaril.

Prizadejal ji je po izvidu dr. Suherja 11 ureznin po rokah in obrazu. Od teh pa je bila težka in smrtonosna 15 cm dolga ureznina v višini ščitne hrustanca, ki ji je prerezal tudi grkljan. Sreči je pripisovati, da niso bile prerežane tudi velike arterije, ker bi bila v tem primeru smrt radi izkrvavitve neizogibna. Prerez grkljana je bil združen s silnimi bolečinami in poškodba sama prizadejana z izredno brutalnostjo.

Krvoločnega napadalca se je Kavkova končno ubranila s tem, da je napela vse svoje sile, pahnila ga od sebe in zbežala. Bila je še toliko pri zavesti in moči, da si je zavezala s pleteno jopico vrat in nato prišla do gostilničarke Franciske Urbanije, ki ji je kratko opisala krvavi dogodek in jo prosila, naj ji pripravi konja, ki bi jo odpeljal k zdravniku. Iz strahu pred obdolžencem si pa ta ni upala ustreči njeni prošnji, pač pa jo je peljala z Luko Fajerjem k Dioniziju Lenčku, ki je Kavkovo spravil v posteljo, sam pa se odpeljal po zdravniku dr. Kremžarja v Domžale. Ta je res kmalu prišel,

poškodovanko zasilo obvezal in odredil njen prevoz v ljubljansko bolnico.

Obdolženec Hribar priznava, da je imel s Kavkovo intimno razmerje in da se je z njo po povratku od zdravnika iz Ljubljane sestel, zanika pa, da bi jo nagovarjal k odpravi telesnega plodu.



Hribar in njegova žrtev.

Glede krvavega dogodka v samotnem gozdičku se zagovarja, da ne ve ničesar in poudarja, da se od onega trenutka, ko je krenil s Kavkovo proti gozdu, ne spominja, kaj je počel in da se tudi ne zaveda, da bi z njo občeval. Poudarja, da se mu je začelo mešati v glavi in da je dobil fiksno idejo, da je rezal orožnikom glave.

Ta zagovor je seveda gladko izmišljen in po podatkih preiskave tudi docela ovržen. Nedvomno je, da je obdolženec svoj načrt temeljito premislil in da se je hotel na vsak način rešiti obveznosti nezakonskega očetovstva. To dokazuje zlasti okolnost, da je Kavkovo sprva nagovarjal, naj odpravi telesni plod in da jo je po tem brezuspešnem nagovarjanju skušal celo pripraviti do poroke z Luko Mezekom, pri čemer ji je celo svetoval da se mu lahko uda. Že to postopanje zadostno osvetljuje njegov značaj, saj priča jasno, da ni imel nobenih resnih ženičnih namenov in da je Kavkovo le nizkotno zlorabljal.

Ko je uvidel, da so vsa ta njegova prizadevanja izjalovila, se je odločil k najbolj radikalnemu sredstvu — usmrtni. Da si je ta načrt resnično zamislil, je razvidno iz tega, da je Kavkovi pred odhodom v Ljubljano naročil, naj se vrne domov šele ob 18. in ne že ob 17., ker je takrat še presvetlo, in da jo je tudi naprosil, naj svoji sestrici ničesar ne omeni o potovanju v Ljubljano kakor tudi o dogovorenem sestanku.

Ta sum potrjuje tudi po Kavkovi izpričano dejstvo, da jo je obdolženec ob povratku v Ljubljano ponovno vprašal, če je med potjo iz Ljubljane koga srečala iz domače vasi, da jo je zapeljal v samotni gozdič, ji tamkaj velel odstraniti naglavno ruto, ki jo je imela navezano pod vratom, in nato še ovrtno veržico in da ji je končno odvezal celo v bližini vratu se nahajajočo bluzino pentljo, da je njen vrat postal popolnoma prost. o vsem tem je pač jasno, da je imel odločen naklep usmrtiti Kavkovo.

Obdolženec trdi, da je bil ob času zločina v takem duševnem razkroju, da se prav nič ne spominja na potek dogodka. Toda podatki preiskave kažejo jasno, da si je nezvestno ravnanje izmislil. Kavkova je namreč izpovedala, da je obdolženec na sestanku govoril čisto pametno in da ni pri njem opazila niti najmanjše zmedenosti. Značilno je tudi, da je obdolženec celo iz preiskovalnega zapora skušal vplivati na priče, da bi izpovedale, da so se v zadnjem času opazili pri njem znaki abnormalnosti, da se je čudno obnašal in dajal nerazumljive odgovore.

To okolnost je potrdil pod prisego priča Jakob Gregorin, ki je izpovedal, da mu je obdolženec 27. novembra pri jetniškem raportu izročil pismo z naročilom, da ga preda njegovemu bratu Valentinu. To pismo je Gregorin prebral obenem z Ivanko Keršmančovo in v njem je obdolženec apeliral zlasti na domače, naj dobro govore zanj pri sodišču in izpovedo, da je bil že doma neumen, da se mu je večkrat mešalo v glavi in da je razbijal in razmetaval razne stvari. V tem pismu je obdolženec celo povdarjal, da bodo vsi, ki bodo zanj ugodno izpovedali, prejeli lepo nagrado.

Nadalje je obdolženec skušal pripraviti domačine tudi do tega, da bi Kavkovo pregovorili, naj mu vse odpusti, ker je pripravljen poročiti jo, kar je pač najboljši dokaz, da svoje dejanje prikrito dejansko priznava. Sicer pa pričajo tudi kazenski predpisi, da je obdolženec nasilen človek, ki je zmožen prizadejati vsakomur največje zlo, obenem pa tudi oblasten in ohol, da se ga boji vsa okolica.

Natolcevanje

Hribar je tudi obdolžen, da je 29. avgusta lani vložil na Dravski žandarmerijski polk v Ljubljani zoper domžalske orožnika Franca Skoka in Vida Ambrožiča prijavo, v kateri ju je dolžil, da ga neupravičeno šikanirata, grditja pri oblastvih, da sta mu sovražna in da postopata z njim pristransko, ju torej glede njih uradnega poslovanja javno oklevetal. Obtoženec vztraja pri tem, da je vsebina prijave resnična. Toda uradna disciplinska preiskava je ugo-

točila, da so bili vsi očitki le prosto natolcevanje.

Zasliševanje obtoženca

Predsednik: Ali se čutite krivega? Priznam, da sem storil Kavkovi veliko krivico, nisem ji pa tega mislil storiti in se svojega dejanja tudi ne zavedam.

Hribar je nato pripovedoval, da ni nagovarjal Kavkove k odpravi telesnega plodu. Lahko je mogoče, da ji je razgalil vrat, ko sta sedla v gozdičku na travo, a se ne spominja. Ko je zagledal po njivah priti neke luči, ga je zapustil spomin. Zdelo se mu je, da je s Kavkovo doma, da mu je odštela 500 Din, da sta prišla dva orožnika in jima je rezal glave. Ne ve niti, kako je prišel na policijo v Ljubljano, kjer se je prijavil. Ve le toliko, da je taval po nekem močvirju in da je pal v vodo. Britve ni nikdar nosil pri sebi, le mal nožič, s katerim pa po mnenju izvedencev ni mogel zadati Kavkovi takih ureznin. Mešati se mu je začelo, ko je pri sosedu izbruhnil ogenj. Luči ga razburjajo zlasti od takrat, ko mu je orožnik Skok posvetil z električno lučjo v oči.

Predsednik je bral akte, s katerih je bilo razvidno, da je Hribar tudi z drugimi deklety počenjal isto kot s Kavkovo. Ko so zanosile, jih je navajal k splavu, potem jih pa pustil. Na neko ljubico je celo streljal skozi okno in jo ranil na glavi, za kar je bil 4 mesece v preiskovalnem zaporu in nato izpuščen radi pomanjkanja dokazov.

Glede pisna, ki ga je iztihnopol iz zapora, je priznal, da je njegova pisava, vendar pa ne ve zanj in ga je moral pisati v velikem razburjenju.

Leta 1907 ga je nekdo udaril z vilami po glavi, pozneje pa mu je nekdo vrgel kozarec v sence. Vsako jesen in spomladi je čutil bolečine v glavi, po 18 letih pa se mu je začelo mešati.

Glede ropu izvršenega še pred vojno, radi katerega je bil obsojen na 8 let in je prestal le 5 in pol let, ker je bil pomiloščen in poklican k vojakom, je pripovedoval, da je vedno skušal doseči obnovitev procesa, češ da je nedolžen. Ugotovilo se je, da je samo protokolarno enkrat predlagal obnovitev, a še takrat brez pravega razloga.

Zasliševanje prič

Kot prva je bila zaslišana Ivana Kavkova, preprosto kmečko dekle, oblečena v svetlo sivo obleko, s sivo svileno ruto na glavi. Pred zaslišanjem se je senat umaknil h kratkemu posvetovanju in je nato proglasil obravnavo za tajno.

Ko je bila čez eno uro javnost zopet pripuščena k obravnavi, sta bili najprvo zaslišani Franciška Urbanija in Ivana Keršmanec, ki sta izpovedali v smislu obtožnice. Naslednje priče Janez Pirc, Ferdinand Pirc, Ivana Pirc vulgo Taborska, France Miš, Terezija Miš, Peter Kokalj, France Gregorin in Leopold Miš so izpovedali, da se jim obdolženec večkrat ni zdel normalen. Odkar je izgubil neko večjo pravdo, je n. pr. govoril, da ima gozd na tri vogale, smreke s 3 do 5 vrhov, avto že piska, muzike pa ni, da je hotel kupiti Kokaljevega konja, da ga bo imel za cirkus, ker ima 5 nog, da je videl procesijo dimnikarjev, da je metal krožnike po tleh in da je govoril, da ima polno krav v hlevu brez repov.

Zdravnik dr. Trtnik, ki je služboval v Lukovici kot okrožni zdravnik, je izpovedal, da je bil obdolženec večkrat pri njem in da je kazal znake velike občutljivosti. Simptonom duševne bolezni ni opazil.

Zelo zanimivo je bilo pričevanje Jakoba Gregorina, ki je opisal, kako je prisedel na voz h Keršmančevi in sta skupaj prebrala v obtožnici navedeno iztihnopoljeno pismo.

Predsednik senata je nato bral izpovedi Luke Pajerja, ki je izjavil, da je obdolženec hodil za njegovo ženo, ko je bila še dekle in da ga ima za slabega človeka. Dionizija Lenčka, ki je prav tako izjavil, da ima Hribarja za slabega človeka, ki je vsega zmožen, Luke Mezka, Katarine Lunarjeve in Pavle Lunarjeve, ki je izpovedala: »Še sedaj sem mnenja, da je Hribar streljal name!«

Po izpovedi Franciške Pirčeve se je večkrat s Hribarjem »egala in sprijaznila. Ko razmerje ni bilo brez posledic, ji je hvalil Bolharja, da je fest fant, ki naj ga ima rada, radi česar je postala mnenja, da ga ji je hotel podtakniti.

Brat Valentin Hribar je govoril tako tiho, da so ga komaj sodniki razumeli.

Ivana Vojska je izpovedala, da je prišel k njej Hribarjev zaupnik Leopold Miš in ji je pravil, da bo poroka in da ne bo nič kazni, drugače pa zapor. Dobil je vtis, naj bi posredovala Hribarju v prid.

Predsednik je nato bral izpovedi Janeza Kokalja, Ludvika Flerina, Andreja Lombarja, Matveža Ovseneka, Franca Kovača, Andreja Kovača, dr. Zalokarja, Franca Nakrstja, Franca Mežnarja, Franca Gregorina vulgo Piškarja, Ivana Hristarja in dr. Suherja. Zanimiva je bila Flerinova izpoved: »Prepričan sem, da mi je Hribar podtaknil otroka. Ljudje govore, da je njemu podoben!« Priče Nakrst, Mežnar in Gregorin so izpovedale, da ne smatrajo Hribarja za abnormalnega.

Izvedenca psihiatra dr. Göstl in dr. Robida sta v svojem izvidu navajala, da ima Hribar baje 12 nezakonskih otrok in milijonsko premoženje. Ko sta izvedenca opozorila, naj ne slepari napram njima, je dosledno vztrajal pri svojem zagovoru, končno pa navajal, da je samo za časa dejanja bil neumen. Vsi dokazi po njemu predlaganih prič so ničeli. Hribar ni božastnik, ni histerik in ne alkoholik, Hribarjevo dejanje je bilo dobro premišljeno, je človek brez moralnega čuta, psihično manj vreden, zločinski tip, ki ni umobolen niti sedaj, niti ni bil ob izvršitvi.

Prijava zoper domžalske orožnike

Predsednik je nato bral še ovadbe ljubljanske policije in domžalske orožniške postaje, nakar je bilo dokazovanje ob 13. uri zaključeno in se je nadaljevalo radi drugega delikta, ki je trajalo do 14. ure, bilo prekinjeno za pol drugo uro in se je nadaljevalo do 17. ure. Zaslišana je bila cela vrsta prič.

Govori in obsodba

Državni pravdnik je zahteval obsodbo v smislu poiskusnega umora, poudarjajoč, da ne gre vera obdolženčevim pričam, od katerih so nekateri v preiskavi radi krivega pričevanja, dalje, da so ga psihiatr spoznali za popolnoma normalnega in da je obdolženec iz preiskovalnega zapora priznal duševno ravnovesje v času dejanja s tem, da je vplival na priče, naj dobro govore, zanj, ker jih bo bogato nagradil.

Zagovornik dr. Novak je dokazoval, da gre za težko telesno poškodbo v smislu § 178, pobijal je mnenja psihiatrov in prosil za čim miljejšo kazen.

Dr. Krivic je zahteval za zdravljenje svoje klijentije, dalje za odhod na zaslužku, za bolečine, za delanemožnost in nezmožnost mojitve 350.000 Din odškodnine.

Senat je po četrturnem posvetovanju razglasil obsodbo, da je Hribar kriv zločina zoper življenje in telo prestopka zoper čast ter da se obsoja skupno na 10 let in 1 mesec robije, na 1800 Din denarne kazni, na trajno izgubo častnih pravic, na plačilo stroškov kazenskega postopanja in na odškodnino Kavkovi v znesku 62.190 Din.

Obtoženca je obsodba vidno potrla. Ko sta ga paznika uklenila, je globoko pobesil glavo, rekel pa ni niti besede. Dvorana se je počasi praznila, ker je vsakdo hotel videti od blizu nekaj mogočnega Hribarja. Hribar se je po obsodbi posvetoval v dvorani z zagovornikom in si pridržal pravico pritožbe. »Senzacije je konec!« je rekel nekdo zunaj na hodniku, ko je Hribar uklenjen, potr s pobešeno glavo korakal v spremstvu stražnikov skozi špalir občinstva.

Prekmurje

Novi župani. Razrešen je dolžnosti župana v Nemčavcih Gomba Jožef ter je prevzel mesto občinskega svetlovalca, na njegovo mesto je imenovan občinski svetlovalec Kühr Stefan. — V Ivanovcih je razrešen dolžnosti župana Jakiša Karel, na njegovo mesto pa imenovan Kodila Jožef.

Murska Sobota. Grad grofa Szaparyja je prodan. Dolgo časa se je vlekla prodaja tega gradu. Grad s parkom (9 oralo zemlje), marof za malim gradom z štirimi orali zemlje je kupila občina Murska Sobota za 2.300.000 Din.

Murska Sobota. V bolnišnico so pripeljali 25-letnega Jančar Avguštna, minjarja, ki mu je jermen v mlino dobesedno odtrgal levo roko. — V bolnišnico so tudi pripeljali Pavčič Marijo dijakinjo, ki je tako nesrečno padla s kolesa, da si je zlomila nogo.

Za naše delavce. Zastopnik glavne direkcije državnega veleposvestva Belje v Kneževu bo do 12. aprila nabiral pri Borzi dela v Murski Soboti delavce za to posestvo. Zato se reflektanti naj zglašijo pri Borzi dela.

Ogenj v Tešanvcih. Ogenj je uničil skedenj Benka Ludvika. V skednju se je nahajala velika mlatilnica in drugo gospodarsko orodje, ki je vse pogorelo. Škoda je zelo velika, ali, kakor smo informirani, je bilo vse zavarovano. Od tod se je ogenj razširil na sosednji Skrilcov hlev, ki ga je popolnoma uničil. Skrilc je reven posestnik in škodo tem bolj občuti, ker ni bilo nič zavarovano.

Rajhenburg

Nesreča dveh kolesarjev. Po nesrečnem naključju je prišel na Velikonocni ponedeljek ob prst mezinec Ivan Leskovšek sin posestnika in gostilničarja v Rajhenburgu, ob kolo pa krojaški pomočnik I. Trtnik istotako iz Rajhenburga. Do nesreče je prišlo na klancu in ovinku pri trgovcu g. L. Kržišniku.

Gledališka prireditve Krčanov. V nedeljo 12. t. m. bodo gostovali člani krškega Sokola v Sokolskem domu v Rajhenburgu z melodiozno opereto »Mežnarjeva Lizika«. Opereta je doživela nedavno v Krškem velik uspeh. Režija je v rokah strokovnega učitelja I. Zabkarja. Kdor se hoče pošteno razvedriti naj pride!

Sokolstvo

Vsem župnim edinicam.

Glasom sklepa župnega občnega zbora se bodo vršile namesto zleta župne tekme na orodju in tekme v lahki atletiki za oboji naraščaj ter članice in članice v mesecu aprilu oziroma v jeseni. Župno načelnništvo je določilo, da bodo župne tekme na orodju za naraščaj v nedeljo 19. aprila in za članstvo 26. aprila t. l. Vse župne edince morajo svoje tekmovalce oziroma tekmovalke prijaviti načelnistvu najkasneje do 12. aprila t. l., ker se poznejše prijave ne bodo vzele v poštev. Da ne bo s pripravi nepotrebnega dela, naj bodo prijave točno izpolnjene. Tekmovalno vrsto članov, članic, moškega in ženskega naraščaja je treba označiti posebej z zaporednimi številkami. Društva, ki nimajo za to tekmo nobenih tekmovalcev oziroma tekmovalk, naj vrnejo prazno prijavnico.

Savezno načelnništvo je obvestilo župno načelnništvo, da se Savez Sokola kraljevine Jugoslavije udeležiti mednarodne tekme za svetovno prvenstvo posameznikov, ki bo 11. in 12. julija t. l. ob priliki 53. zleta francoskih gimnazistov v Parizu. Brate tekmovalce, ki bi se z uspehom mogli udeležiti savezne izbirne tekme, izbirna tekma bo 12. maj t. l. v Ljubljani, je treba prijaviti župnemu načelnistvu najkasneje do 1. maja t. l. V prijavi je treba navesti: ime in priimek, članstvo društva, rojstne podatke in poklic.

V nedeljo 12. aprila t. l. bo na Taboru seja zbora društvenih načelnikov točno ob 9. uri dopoldne. Po seji se bodo predelale proste vaje za praški zlet. Udeležba načelnikov in načelnic vseh župnih edinic strogo obvezna. Zdravo!

Potovanje po zvezdi večernici



41.

Deček in deklica sta jih nežno gladila po mehki grivi in jim delila sladkorčke, katere sta hlastno grudila. »Ali jih ne bi malo zajahali?« je menila Danica. Dušan je bil s predlogom zadovoljen in vsi trije, deček, deklica in čučiruč so si izbrali vsak svojega šimeljčka, sedli nanje in v veselem diru odbrzeli naprej. To vam je bila prijetna in zabavna dirka!

Ing. Ahačič:

Splošna načela za pitanje domaće živine

II.

V začetku pitanja, posebno če je živina suha ali zgarana, dajejo krmo, ki vsebuje mnogo beljakovin. V tej krmi pride na 1 kg beljakovin ca. 6 kg ostalih prebavljivih krmnih sestavin. S tem dosežejo dober razvoj beljakovinastega tkaničja, ki pri tem lažje nabere v sebi večje masne plasti. Pri takih živinah začnemo pitanje navadno z 2 do 4 tedne trajajočim predpitanjem. Žival dobiva krmo, ki vsebuje na 1000 kg žive teže 12—15 kg prebavljivih snovi, med njimi beljakovin v razmerju 1 : 6. Hranilno vrednost te krme nato postopoma zvišujemo in obenem znižujemo množino beljakovin, dokler ne dobiva žival po tem roku vse krme, določene na pitanje. Pri dobro rejenih živalih traja to predhodno pitanje le 8 dni.

Katera krma vsebuje največ beljakovin? Največ beljakovin je v krvnih in mesnih mokah in v kvasu. Krvne moke so se v vseh slučajih dobro obnesle, mesne moke pa najbolj v prešičerji. Govedu, drobnici in konjem smrdi. Če hočemo govedo krmiti z mesnimi mokami, moramo krmi dodati začimbe, ki zakrijejo njihov parmezanski duh. — Za naše kraje prihaja v poštev večinoma le rastlinska beljakovina. Beljakovine vsebuje vsaka zelena rastlina. Zrela, mlada, sveža rastlina jih vsebuje največ. Nezrele, premlade rastline vsebujejo deloma mesto beljakovin njim sorodne, manj komplicirane snovi — amide. Ti se sicer udeležujejo pri presnavljanju krme na podoben način kakor beljakovine, vendar so manj vredne. Amidi nastanejo iz beljakovin tudi pri pokvarjenju in pokipenju krmi. Prav stare rastline vsebujejo manj beljakovin od svežih. Kar se tiče posameznih rastlinskih delov, vsebujejo semena, listje in cvetje največ beljakovin, stebila pa najmanj. Ker se pri spravljaju sena najlažje zgube ravno ti deli, vsebuje zelena krma (paša!) mnogo več beljakovin od sena.

Izmed naših rastlin vsebuje največ beljakovin stročevje, detelja in žito. Pri pitanju živine prihaja v poštev kot beljakovinska krma: žitni otrobi in pivovarniške tropine (za pivovarniško okolico), detelja ni dobra zelena krma. Mnogo beljakovin vsebujejo tudi stranski produkti oljne industrije (mastna semena).

Vloga maše pri pitanju domačih živali. Kakor beljakovine vsebuje vsaka zelena rastlina tudi mašče (masti in olja). Največ jih je v mastnih semenih in njihovih tropinah. Za nas so ta semena, v kolikor jih ne prodajamo sami, kakor tudi ostali odpadki oljnih industrij

nepotrebni, ker nam zadoščajo tropine našega žita. Izmed vsega žita imata največ masti koruza in oves.

Mašče v krmi ustvarjajo 2-2 do 2-4-krat toliko živalske masti kakor ista množina prebavljivih in polnovrednih ogljikovih hidratov. Izmed vseh krmnih sestavnih delov tvorijo torej največ masti mašče. Vendar ne sme biti v krmi preveč mašč, ker zmanjšajo, znižajo sicer živalski apetit in s tem izrabo celokupne krme. Krma a g v o in a drobnico naj vsebuje na 1000 kg žive teže 0-7 do 0-8 kg mašč in le izjemoma 1 kg.

Znano je, da se nakupičijo nekatere masti in nekatere olja deloma nespremenjena v živalskem telesu in da povzročajo po svoji kakovosti izboljšanje ali pa poslabšanje živalske masti. Krmiljenje s semeni solunčnice skupno s koruzo da najboljše kladno živino. Krmiljenje z graham obenem s tropinami pa najslabše. Če pitaro n. pr. oves s semeni solunčnice in s koruzo, zgubi ovčji loj svojo trdoto in se da celo razmazati, kakor da bi bil zmes svinjske masti in govejega loja. Ogeršica pšenice in otroba mi da srednje mehak loj, zmešane otrobe graha in pšenice naredo loj srednje trd, ameriški orehi z rž nim zdrobo pa povzročajo, da je loj trd, krhek in zdrobljiv. Eventuelno šl. oljiv upliv krme preprečuje zlahka s tem, da ji primemo nasprotno delujočo krmo. Pri prevečkovaleh upliva taka krma ugodno na kvaliteto kladne živine, ki daje mehak loj. Za prašiče pa uporabljamo krmo, ki da trdno, jedrnatu slinino.

Zanimivo je, da ne upliva na kvaliteto masti le krma temveč tudi zunanja temperatura. V mrazu je mast mehkejša, bolj tekoča. Toplota je pa ugodnejša za tvorbo trdne masti. Ker je povprečna zunanja temperatura nižja od živalske temperature, so najbolj mehke one masne plasti, ki leže tik pod kožo, medtem ko so mašče v drobovju in okrog ledvic trše. Iz istega vzroka imajo tudi divje živali bolj mehko, bolj oljnatu mast kakor udomačene živali iste vrste, ki žive v toplem hlevu. Ta temperaturni upliv so v zadnjem času dokazali eksperimenti na prašičih. Trdnost mast se tvori pri višjih temperaturah pač zato, ker so trdnost mašče obstojnejše napram razkrajljivim, kvarnim temperaturnim uplivom od mehkejših mašč. To nam tudi razlaga, zakaj so tako oljnatu masti ptičev, rib in sesalcev, ki žive v mrzlih vodah.

do 12-58), julij 12-90—12-95 (12-95—12-96), trans. maj 9-97—10— (9-97—10—).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenci na ljubljanskem tržišču mlačna; promet: 1 vagon bukovih plohov, 1 vagon bukovih hlodov.

Sport

RAZPORED TEKEM ZA DRŽAVNO PRVENSTVO PO LIGAH

JNS je določil na svoji seji v ponedeljek spored tekovanja po ligah. Igra se vedno v mestu in na igrišču prvotimenovanega kluba.

Kvalifikacijski tekmi

- 19. IV. Skopje 2 - Soko
- 26. IV. Soko - Skopje 2.

Prva liga

- 3. V. Concordia - Hašk
 - 10. V. Primorje - Hašk, Concordia - Ilirija
 - 14. V. Gradjanski - Hašk
 - 17. V. Gradjanski - Primorje
 - 31. V. Ilirija - Gradjanski, Hajduk - Primorje, Hašk - Concordia
 - 4. VI. Gradjanski - Concordia
 - 7. VI. Primorje - Concordia, Hajduk - Ilirija, Hašk - Gradjanski
 - 14. VI. Ilirija - Hašk, Concordia - Hajduk
 - 21. VI. Hajduk - Gradjanski, Hašk - Primorje, Ilirija - Concordia
 - 5. VII. Hašk - Hajduk, Ilirija - Primorje
 - 12. VII. Primorje - Hajduk, Gradjanski - Ilirija
 - 19. VII. Ilirija - Hajduk, Concordia - Primorje
 - 26. VII. Gradjanski - Hajduk
 - 9. VIII. Hašk - Ilirija, Hajduk - Concordia, Primorje - Gradjanski
 - 23. VIII. Hajduk - Hašk, Concordia - Gradjanski, Primorje - Ilirija
- Rezervirani termin: 24. V. (Binkošti) za prijateljske tekme, 28. VI. za reprezentančno tekmo z Romunijo v Zagrebu, 2. VIII. za reprezentančno tekmo s CSR v Beogradu, 15. VIII. za proslavo Gradjanskega.

Druga liga

- 3. V. zmagovalac kvalif. Soko : Skopje 2 - Sašk
 - 10. V. Slavija - Jugoslavija, zm. kv. - Jug
 - 14. V. Jugoslavija - zm. kv.
 - 24. V. BSK - zm. kv.
 - 7. VI. BSK - Jugoslavija
 - 14. VI. Jugoslavija - Jug
 - 21. VI. BSK - Sašk
 - 28. VI. zm. kv. - Slavija, Sašk - Jug
 - 5. VII. BSK - Slavija, Jug - Jugoslavija
 - 12. VII. Jugoslavija - Sašk, Slavija - Jug
 - 19. VII. Jug - BSK, Sašk - Slavija, zm. kv. - Jugoslavija
 - 26. VII. zm. kv. - BSK, Sašk - Jugoslavija, Jug - Slavija
 - 9. VIII. Sašk - BSK, Jugoslavija - Slavija, Jug - zm. kv.
 - 16. VIII. Jugoslavija - BSK, Slavija - zm. kv., Jug - Sašk
 - 23. VIII. Slavija - BSK, Jugoslavija - Jug, Sašk - zm. kv.
- Rezervirani termin: 31. V. proslava BSK, 28. VI. tekma z Romunijo brez sodelovanja BSK in Jugoslavije, 2. VIII. tekma s CSR v Beogradu.

Tretja liga

- 3. V. Mačva - Vojvodina, Obilič - Pančevački SK, Bačka - Sand, Slavija - Gradjanski (oba Osjek)
- 10. V. Mačva - Obilič, PSK - Vojvodina, Bačka - Slavija, Gradjanski - Sand

- 17. V. PSK - Mačva, Vojvodina - Obilič, Gradjanski - Bačka, Sand - Slavija
 - 7. VI. Mačva - Bačka, Sand - Vojvodina, Obilič - Slavija, Gradjanski - PSK
 - 14. VI. Sand - Mačva, Vojvodina - Bačka, Gradjanski - Obilič, PSK - Slavija
 - 21. VI. Mačva - Slavija, Gradjanski - Vojvodina, Sand - PSK, Obilič - Bačka
 - 5. VII. Gradjanski - Mačva, Vojvodina - Slavija, Sand - Obilič, PSK - Bačka
- Revanšne tekme se vrše po istem razporedu v mestu nasprotnika: 12., 19. in 26. VII. ter 2., 9., 16. in 23. VIII.

MEDNARODNI TABLE TENIS TURNIR V MURSKI SOBOTI

Reprezentanca Murske Sobote dvakrat premaga reprezentanco Graza — Prvi dan: 21 : 9, drugi dan: 7 : 3

Dne 5. in 6. t. m. se je vršila v Murski Soboti zanimiva in vseskozi napeta tekma med Mursko Soboto in Grazem. Obe mesti sta bili zastopani po svojih najboljših igralcih. Reprezentanca Murske Sobote so tvorili igralci Mure državni prvak Nemeč Janez, prvak Graza Nemeč Ljudevit, ter Kardoš, Horvat, Toth in Škerlak ter gđ. Cimperman, Kardoš Gaby in ga. Brodar.

Za Graz so nastopili najboljši igralci mesta, ki so nedavno premagali vodilno avstrijsko moštvo Baden v razmerju 5 : 4. Igra Graza nas je zelo iznenadila, izza državnega prvenstva nismo videli v Murski Soboti tako lepe in napete ter tehnično dovršene igre kot tokrat proti igralcem Nowosamsky, Kirchner, dr. Jentl, Sängner in Hodnik ter gđ. Grossek.

Ogromen napredek smo opazili pri Muri od zadnje tekme in to najbolj pri Horvatu in Kardošu, ki sta s tem popravila slabe rezultate, dosežene proti Iliriji.

Važnejši rezultati: Nemeč J. - Nowosamsky 14 : 21, 21 : 19, 21 : 14; Nemeč J. — Dr. Jentl 21 : 12, 21 : 12; Nemeč Lj. - Nowosamsky 21 : 14, 10 : 21, 21 : 13; Nemeč Lj. - Dr. Jentl 21 : 6, 21 : 5; Kardoš - Kirchner 21 : 18, 16 : 21, 21 : 14; Toth - Kirchner 20 : 22, 21 : 15, 12 : 21; gđ. Cimperman - gđ. Grossek 11 : 21, 23 : 21, 21 : 18; gđ. Kardoš G. - gđ. Grossek 17 : 21, 13 : 21.

Drugi dan so nastopili v vsakem moštvu po trije gospodje in ena dama, partije so se vršile best of five, rezultati sledeči: Horvat - Nowosamsky 21 : 13, 19 : 21, 23 : 21, 19 : 21, 21 : 11. Horvat je igral vseskozi izbornu in je zaslužen premagal svojega rutiniranega nasprotnika. Nemeč Lj. - Nowosamsky 21 : 12, 16 : 21, 21 : 16; gđ. Grossek - ga. Brodar 21 : 19, 21 : 13, 21 : 11.

Mali oglasi

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogočnik, Bohoričeva ulica 5

Kavarna

Restavracija

Klet

„Zvezda“

Dnevno koncert

lastnik Fr. in Roza Krapeš, vulgo „Ziveti“

Ljubljana

762

Fotomeyer

Maribor, Gosposka ul. 39. - Vse foto-potrebnosti kakor aparati se dajejo na obroke. Izdelava amaterskih slik v 4 urah.

986

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 463

na ceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Sveže, najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne Dr. G. PICCOLIJA v LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam.

324

Pošteno kmečko dekle

za vsa poljska dela, ki se razume tudi na gospodinstvo in gostilno, se takoj sprejme pri J. Usnik, Rudnik 17 pri Ljubljani.

Gospodarske vesti

× Ekspozitura češkoslovaško-jugoslovanske trgovinske zbornice v Beogradu. Novo ustanovljena češkoslovaško-jugoslovanska trgovinska zbornica v Pragi namerava že v najkrajšem času otvoriti v Beogradu svojo ekspozituro.

× Svoboden uvoz našega krompirja v Avstrijo. Na podlagi odredbe avstrijske vlade je dovoljen svoboden uvoz našega krompirja v Avstrijo. S tem v zvezi je avstrijska vlada preko našega poslanika na Dunaju opozorila naše poljedelsko ministristvo na činjenico, da se pri uvozu našega krompirja iz Jugoslavije ne izpolnjujejo določbe sporazuma z dne 9. januarja 1930 o uvozu in transitu svežega krompirja v Avstrijo, ki prihaja v poštev kot nositelj bacilov krompirjevega raka. Pošiljke prihajajo brez uverjenja o zdravju in izvoru, ali pa so ta uverjenja nedostatna, oziroma brez nemškega teksta. Poleg tega jih izdajajo pogostokrat ogledne in kontrolne postaje, ki niso navedene v seznamu postaj pooblaščenih za to službo. Avstrijska vlada je zaprosila, da se ti nedostatk odstranijo, nakar je naše poljedelsko ministristvo sporočilo, da je mariborska ogledna in kontrolna postaja pooblaščen izdajati uverjenja, kakor tudi ljubljanska kontrolna postaja.

× Blagajna Banke za mednarodna plačila. Dne 31. marca t. l. je znašala po bilanci gotovina Banke za mednarodna plačila 1-9 milijarde švicarskih frankov.

× Švicarski vzorčni velesejem v Baselu se vrši od 11. do 21. aprila t. l. Posetniki velesejma dobijo švicarski vizum za polovično ceno, imajo pravico do 50% popusta pri vožnji nazaj. Pri švicarskem konzulatu v Zagrebu, kjer dobijo posetniki vizum, dobijo tudi brezplačno sejnjske legitimacije.

× Prevozna dovoljenja za pšenico v Belgiji. Da se izogne mahinacijam sovjetskega žitnega dumpinga je belgijska vlada odredila, da se pred prevozom žitaric v zrnju preskrbi predhodno dovoljenje belgijskega ministristva za trgovino.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 15. aprila t. l. ponudbe glede dobave 6000 m jeklenih vrvi, 20 komadov Bosch-sveč in razne posteljnine.

Direkcija državne železarne Vreš sprejema do 15. aprila t. l. ponudbe glede dobave žičnikov in 20.000 kg livarskega grafita.

Borzna poročila

dne 8. aprila 1931

Devizna tržišča

Ljubljana, 8. aprila. Amsterdam 22-825, Berlin 13-535—13-565, Bruselj 7-9157, Budimpešta 9-9127—9-9427, Curih 1094-10—1097-10, Dunaj 7-9916—8-0216, London 276-57, Newyork 56-71 do 56-91, Pariz 221-60—228-60, Praga 168-27 do 169-07, Stockholm 1521-76—1525-76, Trst 297-89 do 298-06.

Zagreb, 8. aprila. Amsterdam 22-2250 bl., Dunaj 799-16—802-16, Berlin 13-54—13-57, Bruselj 791-57 bl., Budimpešta 991-27—994-27, London 276-17—276-97, Milan 296-936—298-936, Newyork ček 56-71—56-91, Pariz 221-60—223-60, Praga

168-27—169-07, Curih 1094-10—1097-10, Bukarešta 33-75—34-25.

Beograd, 8. aprila. Amsterdam 22-8050 do 22-8650, Berlin 13-5250—13-5550, Budimpešta 991-27—994-27, Dunaj 799-16—802-16, London 276-17—276-97, Milan 296-89—298-89, Newyork 56-71—56-91, Pariz 221-60—223-60, Praga 168-27 do 169-07, Curih 1094-10—1097-10.

Curih, 8. aprila. Beograd 9-1280, Pariz 20-3225, London 25-2375, Newyork 529-375, Bruselj 72-225, Milan 27-19, Madrid 57-30, Amsterdam 208-30, Berlin 123-68, Dunaj 73-02, Sofija 3-7625, Praga 15-3825, Budimpešta 90-575.

Dunaj, 8. aprila. Amsterdam 285-21, Beograd 12-50, Berlin 169-37, Bruselj 98-89, Budimpešta 123-965, Bukarešta 4-2395, London 34-56, Madrid 78-80, Milan 37-23, Newyork 711-20, Pariz 27-815, Praga 21-0668, Sofija 5-154, Stockholm 190-40, Kopenhagen 190-10, Varšava 79-69, Curih 136-93.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 8. aprila. Drž. papirji: 7% inv. pos. 88-75—89, vojna škoda az. 423-75—424-50, vojna škoda kasa 423-75—424-50, vojna škoda april 423-50—424-50, vojna škoda dec. 423 d., 4% agr. obv. 51—52-50, 7% Bler. 82-375—82-75, 8% Bler. 92—93-25, 7% pos. hipot. b. 82-75 do 83-25. — Banke: Hrvatska 50—60, Prašedion 920—922-50, Udružena 174—176, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 66-50 d. — Ind. st. rje: Sečera Osijek 290—295, Trboveljska 313—316, Slavonija 200 d., Vevče 133 d.

Beograd, 8. aprila. 7% inv. pos. 88—89, 7% Blaire 82-75—83, 7% pos. hipot. b. 82-75—83-25, 4% agr. obv. 51—52, 6% begl. obv. 68-25—68-75, vojna škoda 423-50—424.

Dunaj, 8. aprila. Bankverein 16-15, Kreditni zavod 46, Dunav-Sava-Adria 14-76, Priorite 88-59, Trbovlje 38.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 8. aprila. 7% Blaire 81-75—82-50. Newyork, 8. aprila. 8% Blaire 91-75—92-50, 7% Blaire 81-75—82-625, 7% pos. Drž. hip. b. 81-50—82-75.

Žitna tržišča

Tendenci na ljubljanskem tržišču stalna, promet: 6 vagonov pšenice, 3 vagone koruze.

Novi Sad, 8. aprila. Koruza: sremska garant 87-50—90, baška, ladja Dunav, Sava predčasno posušena 89—91. — Moka: baška št. 8 127-50—132-50. — Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 22 vagonov, koruza 56 vagonov, moka 14 vagonov, otrobi 3 vagone. — Tendenci: neizpremenjena.

Budimpešta, 8. aprila. Tendenci: uvrščena. Promet: miren. Pšenica: maj 15-85—16 (15-99—16). — Rž: maj 12-35—12-50 (12-38 do 12-40). — Koruza: maj 12-55—12-60 (12-57

Moderna električna svetilna telesa

v nova stanovanja (lustre, ampule, kroglice, lampione etc.)

iz velike izbire solidno dobavlja in inštalira

ELEKTROINDUSTRIJA D. D.
Ljubljana, Gosposvetska cesta 13

Telefon interurban 2314

983

Človek ne velja nič

če se ne zna sam uveljaviti. Tudi svoje zunanosti ne sme zanemarjati. Pred vsem ne sme nositi čevljev z izhojenimi petami.

PALMA podpetniki so zato tudi tako priljubljeni v vseh kulturnih državah, ker so elegantni in trajnejši od kožnih pet.

Ne radi luksusa, temveč iz ozirov prevdarnosti in varčnosti se nosijo čevlji samo s

PALMA

gumijastimi podpetniki!

Domači produkt





Službene objave

Razglasi osrednje vlade

Razglas o kurzi listin, izdanih na zlato ali inozemsko valuto, za mesec april 1931.

Da bi se pravilno pobirale takse po zakonu o taksah in pravilno določala pristojnost za sojenje, je gospod minister za finance glede na dejstva, da se menjava vrednost listin, izdanih na zlato ali inozemsko valuto, proti dinarju, določil z odločbo br. II. 34.222 z dne 24. marca 1931. leta nastopne kurze, po katerih se morajo preračunavati na vrednost dinarja vse listine, ki se glasijo na zlato ali inozemsko valuto, ter se morajo po tem znesku pobirati takse po zakonu o taksah in sicer:

1 napoleon	Din 218.00
1 turška zlata lira	» 249.00
1 angleški funt	» 276.70
1 dolar	» 56.80
1 kanadski dolar	» 56.50
1 nemška zlata marka	» 13.57
1 zlat zlot	» 6.37
1 avstrijski šiling	» 8.00
1 belg.	» 7.93
1 pengö	» 9.92
1 brazilski milreis	» 5.25
1 egiptovski funt	» 283.80
1 urugvajski pezo	» 43.90
1 argentinski pezo	» 19.80
1 turška papirna lira	» 26.95
100 albanskih frankov	» 1085.00
100 turških papirnatih piastrov	» 26.95
100 zlatih francoskih frankov	» 1095.60
100 francoskih frankov	» 222.80
100 švicarskih frankov	» 1095.60
100 italijanskih lir	» 298.20
100 nizozemskih guilderjev	» 2280.00
100 romunskih lejev	» 33.80
100 bolgarskih levov	» 41.25
100 danskih kron	» 151.90
100 švedskih kron	» 152.10
100 norveških kron	» 151.90
100 pezet	» 600.00
100 drahem	» 73.60
100 češkoslovaških kron	» 168.70
100 finskih mark	» 143.00
100 letonskih lat	» 1089.00

Ti kurzi veljajo za čas od dne 1. do dne 30. aprila 1931. ter se morajo uporabljati tudi v nastopnih primerih:

1. ko se sprejema kovano zlato — napoleon — in zlato turške lire — pri državnih blagajnah ob plačevanju davkov in drugih državnih dohodkov;
2. ko se pobirajo luške takse, o čemer izda odločbe za davke potrebna navodila;
3. kot obračunavali tečaj za angažiranje in potrošnje po proračunu za leto 1931/1932, pri vseh državnih izplačilih v tujih valutah; in
4. ko se sprejemajo za kavejio obveznice naših povojnih državnih znanjih posojil v zlatu, 7%no in 8%no Blaire & Comp. in 7% Državne hipotekarne banke, emitiranih v New Yorku, za preračunavanje dolarjev v dinarje.

Iz oddelka za državno računovodstvo in proračun ministrstva za finance v Beogradu, 24. marca 1931., br. II—34.222.

Razglasi kraljevske banske uprave

I. No. 3674/1. 928

Razpis.

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se razpisuje v območju sreskega cestnega odbora v Ptuj službeno mesto banovinskega cestarja, in sicer:

na banovinski cesti Ormož—Kamenščak—Ljutomer—Gornja Radgona—Čmurek za prago od km 5.00 do km 11.834.

Prosileci za to mesto morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5—Din kolkovane prošnje, opremljene s pravičnim in zadostno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o odsluženju krovsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo, pravstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zlog kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni usposobljenosti), je vložiti najkasneje do 25. aprila 1931. pri sreskem cestnem odboru v Ptuj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 7. aprila 1931.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

Preds. 5537—26/19—3. 938

Razglas.

Višje deželno sodišče v Ljubljani je črta iz seznama zadružnih revizorjev gospoda Trošta Jankota v Mariboru.

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani, dne 31. marca 1931.

Ne I 854/31—1.

Amortizacija.

Na prošnjo Matije Kladnik, rudarja v Hamborn a/Rhein, Auguststrasse 13, Nemčija, se uvede postopanje v svrhu amortizacije vložne knjižice hranilnice in posojilnice na Raki, reg. zadr. z omeje. zav. št. 31, v poimenski vrednosti po Din 1366—reci: entisoč tristo šestdeset šest dinarjev, glaseče se na ime Reza Simončič vdova Jordan iz Gmajne št. 28.

Posesnik te knjižice se vsled tega poziva, da svoje pravice do navedene knjižice v teku 6 mesecev od dneva prve razglasitve predstojega sklepa uveljavi, ker bi se sicer knjižica proglasila za neveljavno in bi se Matiji Kladnik ozir. okrajnemu sodišču v Krškem kot zapuščinski oblasti po Tereziji Kladnik, bivši vdovi Simončič in Jordan iz Gmajne št. 28, vloga izplačala brez predložitve hranilne knjižice št. 31.

Okrajno sodišče v Krškem, odd. I., dne 31. marca 1931.

T 11/31—3. 897

Amortizacija.

Na prošnjo Hrast Marije, omožene Maver, v Ljubljani, Jegličeva cesta št. 5, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imejitelj pozivlja, da uveljavi v teku 6 mesecev od tega edikta svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: Reverz direktorije pošte in telegrafa v Ljubljani št. 1066, izdan z odlokom z dne 22. septembra 1928 št. 81675 čez kavejio 3200—Din.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 13. marca 1931.

Konkurzni razglasi

Sa 831—4. 935

344. Poravnavni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dolžnice Vodlak Lizike, trgovke na Polzeli.

Poravnavni sodnik: Tiller Fr., sodnik okrajnega sodišča v Celju. Poravnavni upravitelj dr. Laznik, odvetnik v Celju.

Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču, soba št. 2 dne 4. maja 1931. ob polenajstih. Rok za oglasitev do 25. aprila 1931.

Okrajno kot poravnavno sodišče v Celju, odd. I., dne 1. maja 1931.

Sa 4/31—40. 931

345. Sklep.

Poravnavno postopanje o imovini Rebolja Franca, trgovca in gostilničarja na Gmajni pri Krki št. 18.

Na predlog dolžnika se preloži narok za poravnavo na 17. aprila 1931. ob devetih iz razlogov § 46/2 p. p. Poravnavni predlog je nespremenjen.

Okrajno sodišče v Višnji gori odd. I., dne 3. aprila 1931.

S 6/30—11. 895

346. Odprava konkurza.

Prezadolženec Dragar Bogomir, trgovec v Velenju.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom opr. št. S 6/30—2 o imovini prezadolženca, se odpravi, ker je bila razdeljena vsa masa po § 139 k. z.

Okrajno sodišče Celje, odd. I., dne 26. marca 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

T. No. 441/7. 923a—2—1

Razglas o licitaciji.

Sresko načelstvo v Celju razpisuje po nalogu kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani V. No. 363/34 z dne 24. marca 1931. na podstavi členov 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910. in njegovih izprememb oziroma dopolnitev

I. javno pismeno ofertno licitacijo za dobavo in montažo sterilizacijske naprave v novi porodnišnici v Celju v skrajšanem roku na dan 28. aprila 1931. ob enajstih pri sreskem načelstvu v Celju.

Podrobnosti o licitaciji so razvidne iz popolnega razglasa v »Službenih Novinah« in v »Službenih objavah« Jugoslovane.

Vsi potrebni podatki in pojasnila se dobijo v uradnih urah pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Celju.

Sresko načelstvo v Celju, dne 2. aprila 1931.

No. 4652/1. 926

Razglas.

V smislu § 54 uredbe o izvrševanju očitvalnih odredb (Uradni list št. 28/125 od 6. februarja 1930) se razglašja, da je glasom sodbe okrajnega sodišča v Mariboru z dne 3. marca 1931 prepovedano Sorp Ferdinandu, roj. 14. maja 1884 v občini Košaki, srez Maribor, levi breg, stanujočemu istotam na št. 318, viničarju, zahajati v krmo za dobo 1 leta.

Po § 268 kazn. zak. se kaznuje vsakdo, ki ve za razglašeno prepoved, pa mu postreže vendar z opojilom.

Sresko načelstvo v Mariboru, levi breg, dne 31. marca 1931.

Razne objave

939

Vabilo na X. redni občni zbor,

ki ga bo imela

SALUS D. D. V LJUBLJANI
v družbeni pisarni v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 10, v četrtek dne 23. aprila 1931. ob 16. uri s sledečim

dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega sveta.
2. Predložitev bilance za leto 1930.
3. Poročilo nadzorstvenega sveta.
4. Razdelitev čistega dobička iz leta 1930.
5. Eventualije.

Pripombe: Občni zbor je po § 19 družbenih pravil sklepčen, če je zastopana po njegovem prvem sklicanju četrtina delniške glavnice.

Poset desetih delnic upravičuje do enega glasu.

Delnice je treba založiti vsaj do 18. aprila 1930 pri družbeni blagajni.

V Ljubljani, dne 8. aprila 1931.

Upravni svet.

*

Vabilo

na 56. redni občni zbor,

ki ga bo imela

KREDITNO DRUŠTVO

KRANJSKE HRANILNICE

v četrtek dne 16. aprila 1931. ob 15. uri v poslopiju Hranilnice Dravske banovine prej Kranjske hranilnice, pritičje v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 9.

Dnevni red:

1. Poročilo odbora o društvenem delovanju v letu 1930.
2. Poročilo nadzorstvenega sveta.
3. Dopolnilna volitev odbora.
4. Nova volitev nadzorstvenega sveta.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

Odbor.

Po § 26. pravil je občni zbor sklepčen, če je navzočih 20 članov. Če se to število ne doseže, vrši se pol ure pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom nov občni zbor, ki je sklepčen ne oziroma se na število navzočih članov.

*

893—2—1

Likvidacija zadruga.

Mlekarska zadruga r. z. z. n. z. je v likvidaciji. Upniki se pozivajo, da se zglase pri zadrugi.

Sinur Josip, posestnik, Dečji vrh 11,
Mrvar Franc, posestnik, Sp. Jakobovje,
likvidatorja.

*

939

Objava.

Izgubila se je evidenčna številka motornega kolesa št. 2—234 na poti Ljubljana—Kranj dne 31. marca t. l. od 16. do 17. ure popoldne.

Proglasam jo za neveljavno.

Družba Diabolo Separator,
podr. Ljubljana.

*

929

Objava.

Izgubil sem šofersko legitimacijo in tipno izpričevalo št. 3-39, izdano od mestne policije v Zagrebu na ime Ivan Petrovič, in ga proglašam za neveljavno.

Ivan Petrovič, s. r., Maribor.

Računski zaključek

Zadružne gospodarske banke d. d. v Ljubljani za leto 1930

Čista bilanca z dne 31. decembra 1930

Aktiva		Pasiva	
	Din p		Din p
1 Gotovina:		1 Delniška glavnica	12,000.000 —
a) blagajna	Din 18,671.344.85	2 Rezervni sklad	4,192.021 83
b) žiro-račun pri Nar. banki	» 10,807.681.05	3 Pokojninski sklad	1,020.368 58
c) računi pri poštah hranilnicah	» 1,098.429.02	4 Vloge:	
	30,577.454 92	a) hran. vloge na knjižice	Din 109,616.711.08
2 Valute in devize	3,129.911 55	b) vloge na tekočem računu	» 253,569.910.98
3 Menice	96,369.716 84		363,186.622 06
4 Vrednostni papirji:		5 Upniki:	
a) državni	Din 31,623.245.50	a) denarni zavodi	Din 21,572.070.67
b) industrijski	» 2,973.477.50	b) ostali	» 137,721.257.91
	34,596.723 —		159,293.328 58
5 Dolžniki:		6 Medsebojni računi centrale in	
a) denarni zavodi	Din 43,443.845.11	podružnic	Din 112,814.642.05
b) ostali	» 329,484.494.89		
	372,928.340 —	7 Prenosne postavke	2,113.244 76
6 Medsebojni računi centrale in		8 Neizplačana dividenda	12.585 —
podružnic	Din 112,814.642.02		
7 Inventar	384.113 40	9 Čisti dobiček:	
8 Nepremičnine	5,661.600 —	a) dobitek iz leta 1929	Din 24,652.75
9 Dolžniki za prevzete garancije	Din 32,361.486.67	b) dobitek za leto 1930	» 1,805.036.20
	543,647.859 71		1,829.688 95
		10 Upniki za prevzete garancije	Din 32,361.486.67
			543,617.859 71

Izguba

Račun izgube in dobička z dne 31. decembra 1930

Dobiček

	Din p		Din p
1 Obresti (tekočih računov in hran. vlog)	35,686.485 27	1 Prenos dobička iz leta 1929	24.652 75
2 Plače in doklade	5,634.504 30	2 Obresti (tekočih računov in menic)	39,535.213 45
3 Upraviški stroški	1,633.314 88	3 Donos vrednostnih papirjev	2,799.421 05
4 Davki in pristojbine	601.636 07	4 Donos nepremičnin	348.111 42
5 Odpis inventarja in nepremičnin	289.759 91	5 Iznos bančnih poslov	2,967.990 71
6 Dobiček (vštevi prenos iz leta 1929)			
Din 24,652.75	1,829.688 95		
	45,675.389 38		45,675.389 38

V Ljubljani, dne 31. decembra 1930.

Primerjali s knjigami in prilogi in našli v soglasju. Nadzorstveni svet: Avgust Martinčič s. r., predsednik; Dr. Anton Jerovšek s. r., Evgen Legat s. r., Josip Burger s. r., Martin Steblovnik s. r. Za ravnanje: Kristijan Dietz s. r., ravnatelj; Franjo Erce s. r., podravatelj. Za knjigovodstvo: Ciril Golmajer s. r., pooblaščenec.

Glasom sklepa rednega občnega zbora, ki se je vršil 23. marca 1931, bo izplačevala Zadružna gospodarska banka za leto 1930 9% dividendo, t. j. Din 9— na delnico, počenši od 1. aprila dalje pri blagajnah centrale v Ljubljani in njenih podružnicah na Bledu, v Celju, Djakovu, Kočevju, Kranju, Mariboru, Novem Sadu, Somboru, Splitu in Šibeniku proti izročitvi kupona za leto 1930.

V Ljubljani, dne 23. marca 1931.

Upravni svet.

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

»Vsi smo ga imeli radi, gospa Wessling.«
Počasi je pokimala. Prenašala je laže, nego sem mislil.
»Ali sta bila že dolgo poročena?« sem vprašal, da sem prekinil molk.
»Ko je moral v vojno, sva se poročila.«
Strela, sem mislil, potem sta bila skupaj samo tistih par tednov, ko je bil na dopustu. To je posebno težko. »Škoda,« sem dejal v zadregi, ker mi ni padlo kaj bolj pametnega v glavo.
»Tako dolgo ga ni bilo,« je odvrnila.
»Pred letom dni je bil menda zadnjič,« sem pre-mišljeval.
»Da,« je dejala in pristavila: »Po tistem zadnjem njegovem dopustu je bilo tako dolgočasno, ko da je že eno leto mrtev.«
Tako bo, sem si mislil, toda s tem nisem bil zadovoljen. Radi Wesslinga se mi je zdelo, da to ni v redu. Še pred par tedni je bil poln domotožja po ženi in domu, zdaj je pa za njo že eno leto mrtev. Kar prav se mi ni zdelo, da je ona tako mirna, zato

61

sem dejal: »Tako zelo se je veselil —«
»Da,« je odvrnila boječe. Naenkrat sem opazil v njenih očeh polno solz. Osramočen sem umolknil in začel razumovati, da mir in mir ni vedno eno in isto.
Obrisala si je obraz in vstala. Šla je po posodo. Potem me je vprašala, ali ne bi hotel kaj jesti. Nisem odklonil, ker človek je vedno lačen. Prinesla je cel krožnik ajdovih štrukljev. Od začetka so mi malo čudno dišali, ker na drugem koncu mize je še ležala Wesslingova ura. To je znamenje, da smo postali tu doma že mnogo mehkejši, ker zunaj bi kaj takega človeka ne motilo, sem si mislil.
Žena je vzela stvari svojega moža, ki sem jih prinesel, in jih položila v priročni predalčnik. Tako se mi je zdelo, ko da bi bil Henrik šele zdaj prav mrtev.
Po jedi je polskala v omari zavoj smotk in jih položila predme na mizo. Bile so še izpred vojne. Henrik jih je pušil samo med dopustom. Spomnil sem se Bethkeja in sem vprašal, ali jih smem nekaj vzeti s seboj. Pokimala je in mi zavila v zavoj še klobaso, kruh in slanino.
Peč brbota, kava je topla, vse tu je pa tako mirno. Naenkrat sem postal zelo utrujen in izdelan. Najraje bi se vlegel na zofo in prespal vse, kar me teži in česar ne morem z besedami izraziti. O, spati v zavesti, da je nekdo tu, tako miren in razumljiv ko ta žena, da hodi okrog, pospravlja s tihimi rokami, prestavlja in pogleda včasih k spečemu.
Pred menoj je ležal zavoj. Moral bi iti, toda nisem se mogel ganiti. Naenkrat sem se zavedel, da

me že ves čas, odkar sem prišel domov, zasleduje strah, neki polagoma zgoč, senčen strah pred tem, da se bodo naenkrat odprla vrata in da se bo zale-telo od zunaj noter nekaj črnega, strašnega in me odtrgalo proč.
Poskočil sem in se nehote ozrl na okna. Strašno mi je bilo v duši, toda poizkusil sem, otrestiti se gro-zote, ki me je naskočila.
Žena je stala med podboji vrat. Svetloba je pa-dala po njenih ramah. Soba za njo v večernem mra-ku je bila podobna izgubljeni domovini.
»Smem se priti?« sem vprašal tako naglo, kot da bi bilo od tega mnogo zavisno.
»Le pridite, kadar boste česa potrebovali,« je od-govorila in mi podala zavoj.
Jestvine, ki mi jih je dala Wesslingova vdova, sem nesel svoji materi, potem sem pa pohajkoval po mestnih ulicah. Prišel sem do Holandskega bara. To je že tretje zabavišče, ki je bilo v teku zadnjih treh tednov otvoreno. Ko mušnice iz zemlje rastejo te stvari s svojimi pisanimi napisnimi deskami med vrstami hiš. Holandski bar je največji in najfinejši.
Pred razsvetljenimi steklenimi vrati je stal por-tir, ki je bil podoben pol huzarskemu polkovniku, pol pa škofu. Močan kujon z zlato okovano palico v roki. Ostro sem ga pogledal — takoj je padlo vse dosto-janstvo raz njega; s svojim krepelcem me je sunil v trebuh in se namuznil: »Salu, Ernest, stari ptičji strah! Komang-sava, kakor pravi Francoz.«

Kako živi predsednik Masaryk

V češkem listu »Prirodni lekar« je objavil dr. Storch-Mariena sledeči pogovor s predsed-nikom čechoslovaške republike Masarykom:
»Ko sem se vrnil po vojni domov« (pripove-duje Masaryk), sem ves presenečen opazil, kako zelo so se postarali moji znanci in prija-telji. Takrat sem se domislil, da sem se moral postarati tudi jaz.
Poznam star hrast, o katerem pripovedujejo ljudje, da je star nad 900 let. Kako močno in zdravo mora biti to drevo! Starost tega dre-vesa prav nič ne moti, ampak še vedno poga-nja novo listje. Ali ne bi mogel tudi človek do-seči take starosti? Dočakati 100 let — to ne bi smelo biti nič posebnega.

Jasno je, da se tako visoka starost ne da doseči z umetnimi sredstvi, pač pa je mnogo odvisno od tega, če živimo na solncu in zraku, če pametno jemo in pijemo, če nismo spolno bolni, predvsem pa, če delamo telesno in du-ševno. Človek mora imeti celo skrb, če hoče ostati zdrav, in nikdar ne sme izgubiti izpred oči živega stika z življenjem in interesa za živ-ljenje. Mi merimo življenje navadno le po dol-gosti, nikdar pa ne cenimo in ne vpoštevamo njegove globine in veličine. Mi večinoma pre-mišljamo o tem, kako bi si življenje podaljšali ka-kor pa o tem, kako bi ga poglobili.

Mnogo ljudi se stara, ker nebejo nič več de-lati. Toda ne starati se ne pomeni le: ohranje-vati se, ampak to pomenja notranjo rast. Jaz vedno pazim, kako se staram, in vedno nad-zorujem svoje duševne zmoglosti.
Tudi za svoje telo skrbim. Če bi šlo po moje, bi poskusil shajati tudi brez zdravnikov; toda kdor tega ne razume, da se sam briga za svoje zdravje, mora pač zdravnikom zaupati. Izobra-žen človek mora samega sebe opazovati, po-sebno svojo hrano — to namreč ni materializem, ampak tisti je materialist, ki na to nebe misliti, ampak vse je in pije brez mere, kar si požel. Zato je važna predvsem zmernost! Jesti je treba mnogo manj kakor navadno jemo!

Jaz jem trikrat na dan. Zjutraj pojem naj-prej malenkost svežega sadja potem dve mehko kuhani jajci, nekaj surovega masla in vkuha-nega sadja, včasih tudi kosček slanin in pol škodelice čaja. Opoldne: par žlic čiste juhe, majhen kosček mesa, potem mnogo prilike, nekaj malega sladkarije, sadje in črna kava. Zvečer sem vaje uporabljal »buhleč, ki ga na-močim v mleku, mleku pa je pridejanih par kapljic kave. To mi je dovolj.

Tudi svojim gostom ne dam mnogo več. Samo ribo dobe še pred mesom, drugega pa nič. Drugače cel dan nič ne jem, samo če imam goste, popijem ob petih popoldne čajico čaja.
Zelodec se mora namreč tudi ob svojem času oddahni kakor vsak drug telesni organ, to pa dosežemo z lahkoto. Največ ljudi pa sihi svoj zelodec, da mora delovati do nezvesti.

Zdravniki že danes svare pred debelostjo. »Vampež« nikdar dolgo ne žive, pa tudi lep ni tak debeluhar.

Glode pijače pa pripomnim, da žganja nisem nikdar v svojem življenju pil, pač pa pijem vino, ker sem rojen v vinogradnem kraju. Ko pa sem bil star 50 let, sem spoznal, da alkohol škoduje in od takrat naprej ne pijem več.

Anglija vabi

Za tujski promet se ne zanimamo samo mi, ampak tudi veliki in bogati narodi in države, med temi v prvi vrsti Anglija.

Za pospeševanje tujskega prometa obstoji v Angliji velika organizacija »Travel Association of Great Britain and Ireland«, ki jo država pod-pira z bogatimi sredstvi.

Ta organizacija je sklenila razvijati za bliža-jočo se potovalno sezono velikansko propagando. Lansko leto je obiskalo Anglijo 58.000 Nemcev, 42.000 Francozov, 7000 Avstrijcev in 4 tisoč

Svitarjev. Letos upajo to število znatno dvigniti in sicer v prvi vrsti z izdatno reklamo po časo-pisih. Angleži poznajo namreč vrednost časopi-sne reklame bolj kot kdo drugi in kolikor ob-čutnejša je gospodarska kriza, toliko bolj delajo reklamo.

Po tem načelu se ravna tudi organizacija za tujski promet. Organizacija je že naročila ogromno inseratov in poleg tega bo razposlala na milijone ilustriranih brošur v štirih jezikih (angleško, nemško, francosko in špansko). V Ameriki pa bodo imeli več mesecev v radiju propagandna predavanja za potovanje v Anglijo. Da bodo tudi v filmih razkazovali lepote an-gleške zemlje, se razume samoposebi.

Organizacija pa bo tudi skrbela, da bodo omi-ljeni, če ne popolnoma odpravljani, tudi razni strogi predpisi za potovanje v Anglijo, ki so jih bili izdali za časa vojne, a so se ohranili do danes kot neljub spomin na tiste težke čase.

Pri materi ruskega dik-tatorja Stalina

Ameriški časnikar G. Knickerbocker, ki po-tuje sedaj po Rusiji, je obiskal tudi Stalinovo mater. O svojem obisku pripoveduje to-le:

»Stalinovo ime je za Ruse dandanes vera, prerokba in grožnja. Za njegovo mater on ni nič od vsega tega. Josip Djugashvili, ki ga je poznala carska policija pod imenom »Kobac«, sedanjí svet pa pod imenom »Stalin«, je za njegovo mater čisto navaden njen sin »Soso«. Stalinaova mati svojemu sinu še do danes ni pozabila, da ni hotel na njeno željo postati duhovnik.

Od vseh članov Stalinove rodbine se doslej še nihče ni hotel pogovarjati s kakšnim časní-karjem. Njegova mati je bila prva, ki se je pregrešila zoper ta običaj.

Sprejela me pa ni v kakem imenitnem salo-nu, ampak v preprosti, toda udobno urejeni sobi. Stalinaova mati je bolj majhne postave, oblečena pa je v preprosto obleko georgijskih kmetic. Lasje so ji že osiveli in tudi oči so ji že opešale, da mora nositi očala. Rusko govori prav le za silo. Cela rodbina je namreč zrastle v takšni mržnji do nekdanje Rusije, da se nihče ni hotel naučiti popolnoma ruščine. Stalin sam se je ruščine sicer naučil, pa samo zaradi re-volucije. Za njegovo mater pa je ruščina še vedno tuj jezik.

Vsedli smo se za veliko, z rdečim prtom po-grnjeno mizo. Žena se je opravičila, da nam ne more postreči niti s kavo niti s čajem.

Nato pa je pričela pripovedovati:

»Soso« je bil vedno dober in priden fant.

»Oprostite, kdo pa je to, »Soso«?

»Soso«, to je moj sin Jože. To je georgijsko domače ime za Jožeta. Da, on je bil vedno dober fant. Nikdar mi ga ni bilo treba kazno-vati. Učil se je prav pridno in je hotel vse ve-deti. Ko je bil star 8 let je obiskoval šolo v Gori (to je kraj, ki leži kake 3 ure daleč od Tiflisa). Ljudje pa pravijo, da je bil Soso rojen v Lilo, kar pa ni res; tam je bil rojen njegov ded. Soso je bil namreč v Gori. Še njegovo rojst-no hišo vam lahko pokažem. Jaz sem njegova mati in bom to vendar vedela.

Tega pa je sedaj že 50 let; 8 dni po svetem večeru (po starem koledarju) bo Soso 51 let star. Jaz sem bila takrat stara 20 let, Soso pa je moj četrti sin. Vsi njegovi bratje pa so po-umrli, še predno se je Soso rodil. Kot sina-edinca sem ga seveda nad vse rada imela.

»In danes ste ponosni nanj?«

Mati se je nasmehljala, potem pa je nadalje-vala: »Pravzaprav ne! Mi smo imeli z njim vse druge načrte. Če bi bil živel še njegov oče Visarijov, bi bil Soso postal brčkone čevljar. Moj mož je bil namreč čevljar in tudi njegov oče in stari oče sta bila čevljarja. Oče pa je umrl, ko je bil Soso komaj 11 let star. No, pa tudi jaz nisem hotela, da bi bil čevljar. Moja najstarejša želja je bila, naj bi Soso postal du-hovnik. To so bile moje vedne sanje...«

»Pa ste še vedno tako pobožni?« »Im — sko-raj se bojim, da ne več. Moj sin mi je pripove-doval mnogo, mnogo!«

Zagonetna »sedma« oaza

»Sedma oaza«, ki se nahaja baje neke za-padno od doline Nila, spada med največje zem-ljepisne uganke v Afriki. Staroveški pisatelji od Herodota naprej pa tudi srednjeveški arab-ski znanstveniki jo vsi omenjajo v svojih spisih, toda vsi poskusi, to skrivnostno oazo odkriti, so ostali vse do danes brezuspešni. V najno-vejšem času pa so se odpravile na pot tri znan-stvene ekspedicije, da najdejo to oazo.

Pred vojno so poznali le 5 oaz. L. 1923. pa je odkril arabski potnik Hasan-bej še šesto oazo, »sedma« pa je ostala še vedno nerešena ugan-ka in prav nič drugega niso vedeli o njej, kakor njeno sporočeno ime »Zargura«. Ta oaza je baje največja od vseh oaz v Sahari. Sredi oaze — tako pravijo — se nahaja velika člo-veška naselbina, ki je utrjena z mogočnim ob-zidjem, ljudje pa, ki tam prebivajo, so zelo krepki in bogati.

A ne samo stara poročila, ampak tudi no-vejša poročila dokazujejo, da »sedma« oaza res obstoji. Približno pred 60 leti je našel nemški potnik Rolf sredi libijske puščave sveže oljkine vejice, na katerih je bil še svež sadež. 50 let kasneje so našli potniki sredi puščave mršavo in sestradano tele. Odkod se je to vzelo? Edini odgovor na to vprašanje je bil: Tele in oljke so s »sedme« oaze. Tudi voditelji karavan vedo povedati o tej zagonetni oazi prava čuda. Pa tudi razni potniki, ki so se v puščavi izgubili, vedo povedati marsikaj o tem, kako prijazno so jih sprejeli na neki oazi, a nihče ne ve pota do tja.

Še en dokaz, da »sedma« oaza res obstoji: Arabski rod Senusi-jev, ki spada med najmo-gočnejše arabske rodove, so približno pred 5 leti iz severne Afrike pregnali, njihovo deželo pa so zasedli Italijani. Takrat so kar čez noč izginili neznano kam dervisi, ki so imeli vso oblast nad Senusiji v svojih rokah, in splošno domnevajo, da so se umaknili na »sedmo« oazo, kjer so baje ustanovili nov kalifat.

Od treh ekspedicij, ki danes iščejo »sedmo« oazo, je ena italijanska, druga je angleška, ki jo vodi major Ragnold, tretjo pa vodi ogrski športnik Almasy.

Dragi zgodovinski predmet

V Parizu so nedavno prodali na javni dražbi oficirsko čepico, ki jo je nosil nekdanji francoski letalec Nungesser (ta se je pri svojem letu preko Atlantskega oceana tik pred ciljem po-nesrečil). Čepico so prodali za 7200 nemških (zlatih) mark.

Na neki drugi javni dražbi pa so prodali par rokavic, ki jih je nekdanji tudi nosil neki fran-coski letalec. Prodali so vsako rokavico posebej in so dobili za eno 30.000, za drugo pa 39.000 zlatih mark (1 marka je 14 Din).

V Londonu je bila na prodaj ura, ki je nekdanj kazala čas velikemu angleškemu državniku in reformatorju Oliverju Cromwellu. Navdušen ku-pec je dal za to uro 4200 mark.

V Berlinu pa je prišla na prodaj navadna sponka (knoflja). Cenili so jo na 30 mark, kajti to sponko je baje rabil nemški pesnik Goethe.

Radio

Ljubljana, četrtek, 9. aprila. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura, Manca Komanova. 18.00 Plošče. 18.30 Draga Uloga: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Reya: Klina Evrope. 19.30 Dr. Mirko Ru-pel: Srbohrvaščina. 20.00 Prenos ljubljanske opere. 22.30 Časovna napoved in poročila, na-poved programa za naslednji dan.

Ljubljana, petek, 10. aprila. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Koncert Radio-orkestra. 19.00 Prof. Niko Kuret: Modernizacija našega pouka (diapoziti-vi, film, plošče, radio v solji). 19.30 dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 20.00 Gospodinska ura: Snaženje raznih tal (Krekova gospodinska šola). 20.30 Samospevi Marjana Rusa. 21.00 Kon-cert Radio-orkestra. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, četrtek, 9. aprila. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Balalajke. 18.00 Ru-ska glasba. 18.50 Novice. 19.20 Perutinarstvo. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Prenos opere iz Ljubljane.

Zagreb, petek, 10. aprila. 12.20 Kuhinja. 13.30 Novice. 17.00 Glasba. 18.30 Novice. 20.30 Kon-cert (Beograd). 22.30 Novice in vreme. 22.40 Lahka glasba.

Beograd, četrtek, 9. aprila. 11.30 Plošče. 12.00 Novice. 20.00 Zdravstvo. 20.30 Berlin. 22.30 No-vice.

Beograd, petek, 10. aprila. 12.00 Novice. 15.00 Prenos iz Saborne cerkve (lamentacije). 20.00 Koncert pevskega zbora »Voznesenska crkvat. 21.00 Novice.

Praga, četrtek, 9. aprila. 16.30 Komorna glas-ba. 19.15 Koncert v Brnu. 20.30 Filmski večer v Brnu. 21.30 Pianinski koncert.

Praga, petek, 10. aprila. 19.05 Radio orkester v Brnu. 19.40 Violina. 20.00 »Venčeslav Thám«, drama. 22.20 Sodobna glasba.



Londonska policija na trikolesnih motorjih

Vozičke, kakor jih kaže slika, je dobila londonska policija. Vozički so zelo hitri in so dolo-čeni za prevoz policijskih patrulj.